

ЕЛІМІЗДЕ СУ ТАСҚЫНЫНАН ЗАРДАП ШЕККЕН АЗАМАТТАРҒА ҚАНДАЙ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ КӨРСЕТІЛУДЕ

ҚР Премьер-Министрінің орынбасары Тамара Дүйсенова су тасқынынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қолдау бойынша мемлекет қолдап жатқан шаралар туралы айтты.

«Мемлекеттің халық алдындағы әлеуметтік міндеттері толық әрі уақтылы орындалуда. Зардап шеккен аймақтардың тұрғындарына әлеуметтік төлемдер бекітілген мерзімнен бұрын беріледі. Мұндай режим биылғы 1 қыркүйекке дейін сақталатын болады. Одан бөлек, мүгедектігі бар азаматтарды қайта куәландыру мен бірінші тоқсанда атаулы әлеуметтік көмекті алып жүргендер үшін қайта тағайындау мерзімдері 1 шілдеге дейін автоматты түрде ұзартылды», - деп атап өтті Тамара Дүйсенова.

Вице-премьер тасқыннан зардап шеккен азаматтардың тұрғын үй мәселесін шешу туралы да айтты. Су тасқыны салдарынан үйлері немесе саяжайлары (жалғыз тұрғын үйі) қалпына келтіру мүмкін болмай қалған азаматтар үшін мәселені шешудің екі жолы ұсынылған: «жаңа үй салу»;

•Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі біткен шекті сома аясында азаматтардың таңдауына сай екінші нарықтан дайын баспана сатып алу.

«Тасқын судан зардап шеккендердің барлығына 100 айлық есептік көрсеткіш көлемінде біржолғы төлем қарастырылған. Бүгінде ол 11 мыңнан аса отбасыға төленген. Үкімет азаматтарға бүлінген үй заттарын алу үшін қосымша 150 АЕК-ке дейінгі мөлшерде көмек көрсету туралы шешім қабылдады», - деп атап өтті Тамара Дүйсенова.

Айта кетейік, бұл қосымша көмек бүлінген үй заттарын (тоңазытқыш, ас үй плитасы, үстел, орындық, кереует,

кір жуғыш машина, теледидар немесе радио, сумен жабдықтау және жылыту құралдары) сатып алуды қаржыландыру немесе шұғыл қажеттілігі бар тауарларды ұсыну түрінде көрсетіледі.

Одан бөлек, өтелмеген несиеі бар азаматтарға банктер мен микроқаржы ұйымдары 1 сәуірден бастап 30 маусымға дейінгі аралықта берешекті өтеу мерзімін ұзартуды қарастыруда. Аталған кезеңде зардап шеккендерге айыппұлдар мен өсімпұлдар есептелмейді. Мұндай шара жеке кәсіпкерлер, шағын және орта бизнес өкілдеріне де ұсынылады. Аймақ әкімдіктері 5 мыңнан аса азаматтың және 110-нан аса бизнес субъектілерінің тізімін жасаған.

Сонымен қатар эвакуациялық орталықтарда болған 4 мыңнан аса бала сауықтыру лагерлеріне, колледждер мен жоғары оқу орындарының жатақханаларына, Назарбаев зияткерлік мектептері, Білім инновация лицейлерінің интернаттарына орналастырылды. Онда тұруға, тамақтануға және оқуға қажетті жағдай жасалған. Олар мұнда үйлері қалпына келтіріліп, мектептерінде оқу процессі қайта жалғасқанға дейін болады.

«Бүгінде 500-ден аса бала әлі де эвакуациялық орталықтарда қалып отыр. Олар да білім беру үрдісімен қамтылған. Олардың ата-аналары тасқын судың келуі, үйлеріне оралғанын немесе баспаналарын қалпына келтіру үшін бағалау жүргізілуін күтіп жүргенін түсінеміз. Бұл санаттағы балалардың ата-аналарына бізде балаларды орналастыруға қарастырылған тағы 4 мыңнан аса орын бар екенін айтып келеді. Егер келісімін берсе, оларды сол жерлерге орналастыруға дайынбыз. Оқу маусымы аяқталған соң ата-аналардың келісімімен балаларға өзі тұрып жатқан аймақта, не басқа өңірлерде орналасқан жазғы демалыс лагерлеріне баруына мүмкіндік беріледі. Бұл мәселемен Оқу-ағарту, жоғары білім, туризм және спорт министрлері тікелей айналысуда», - деп атап өтті Тамара Дүйсенова.

Вице-премьер сондай-ақ зардап шеккен 6 аймақтағы түлектер үшін ұлттық бірнұғай тест бөлек кестемен өткізілетінін жеткізді. Талапкерлер төмен балл алған жағдайда биылғы жағдайға байланысты қаңтар мен наурыз айларындағы ҰБТ-дағы үздік нәтиже ескерілетін болады. Одан бөлек, қазір қосымша нысаналы гранттар бөлу жағы қарастырылып жатыр.

Вице-премьер барлық медициналық мекемелер күшейтілген режимде жұмыс істеп жатқанын да атап өтті. Қазірде қажетті дәрі-дәрмек қоры әзірленген. Эпидемиологиялық бригадалар құрылып, жапа шеккен аймақтардағы ауыз су сапасы мен ерекше қорғалатын аумақтар тұрақты бақылауға алынған. Бүгінде эпидемиологиялық жағдай тұрақты деп бағалануда.

primeminister.kz

ҮКІМЕТТЕ МАҢЫЗДЫ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

ҚР Премьер-Министрінің бірінші орынбасары Роман Скляр инвестициялық тарту жөніндегі кеңестің отырысын өткізді. Онда экономиканың әртүрлі секторларындағы маңызды жобаларды іске асыру мәселелері қаралды.

Теміржол саласын дамытуды талқылау барысында «Бақты-Аягөз» жобасы қаралды. Жоба өңірдегі логистика мен инвестициялық ахуалды жақсарту үшін стратегиялық маңызға ие. Кеңес жобаны жеделдетіп іске асыру қажет екенін атап өтіп, оны жобалау мен құрылыс жұмыстарын қатар жүргізу үшін ерекше реттеу объектілері қатарына жатқызу туралы шешім қабылдады.

Сондай-ақ отырыс барысында инвесторларда туындаған проблемалық мәселелерді шешу жолдары қаралды.

Атап айтқанда, Ұлытау облысында темір концентратын өндіретін байыту фа-

брикасы салынып жатыр. Онда сенсорлық байытудың инновациялық технологиясы қолданылатын Германия мен ҚХР-дан әкелінген жабдықтарды пайдалану жоспарланған. Дегенмен, өндірілген темір рудасында бариттің көп болуына байланысты шойынды одан әрі өндіру үшін қажетті темір концентратын алу мүмкін емес. Осыған байланысты инвестициялық міндеттемелерді ауыстыру туралы шешім қабылданды.

Бұдан бөлек, Кеңес «Kazakh Invest» ҰК» АҚ-ның қазақстандық-германдық жұмыс тобының жобаларын іске асыру барысы туралы баяндамасымен танысты.

Қазақстан мен Германия арасындағы екіжақты тауар айналымында оң динамика байқалады: 2022 жылы 24,7%-ға және 2023 жылы 41,3%-ға өскен. Айта кетейік, Қазақстан ГФР-дың топ-50 сауда серіктестерінің қатарында және Орталық Азиядағы негізгі серіктесі.

Бүгінде Қазақстандағы герман жобаларының жалпы пулы 63 жобаны құрайды, жалпы құны шамамен \$54,4 млрд. Нәтижесінде 14,7 мың жұмыс орны ашылды. Қазіргі уақытта 32 жоба іске асырылды, бұл өз кезегінде 6 мыңға жуық тұрақты жұмыс орнын қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

primeminister.kz

2030 ЖЫЛҒА ҚАРАЙ ЕЛІМІЗДЕ 1 МЛН-НАН АСТАМ ОТБАСЫНЫ ЖАҢА БАСПАНАМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖОСПАРЛАНУДА

ҚР Үкіметінің отырысында өнеркәсіп және құрылыс министрі Қанат Шарлапаев тұрғын үй құрылысын дамыту және проблемалық жобаларды аяқтау шаралары туралы айтты.

Министрдің айтуынша, су тасқынынан зардап шеккен азаматтардың тұрғын үй мәселесін жедел шешу үшін қосымша механизмдер әзірленген. Оларға: дайын тұрғын үйді сатып алу, сатып алынатын тұрғын үйді өз бетінше таңдау мүмкіндігі, жеңдеу жұмыстарын жүргізу немесе олардың құнын төлеу, сондай-ақ стандартты емес жобаларды пайдалану мүмкіндігі жатады. Саяжай нысандарының иелері де бұл жалғыз баспанасы болған жағдайда, тұрғын үймен қамтамасыз етіледі.

Бүгінде әкімдіктер жаңадан игерілетін жер телімдерін іріктеу жұмыстарын жүргізуде. Ақтөбе облысында үйлердің құрылысы басталды. Ақмола, Қарағанды және Қостанай облыстарында зардап шеккен отбасылар жаңа баспананың кілтін алып жатыр. Бұл жұмыс өзге өңірлерде де жалғастырылады.

ҚР ӨҚМ мәліметінше, жалпы соңғы 5 жылда тұрғын үй құрылысына 12 трлн теңгеден астам инвестиция тартылып, 78,5 млн шаршы метрге жуық жаңа тұрғын үй пайдалануға берілген. Барлық қаржыландыру көздерін ескере отырып, 695 мың отбасы тұрғын үй жағдайын жақсартты.

«2030 жылға қарай барлық қаржыландыру көздерінің есебінен 111 млн шаршы метрді қамтитын тұрғын үй құрылысы жоспарлануда, бұл 1 млн-нан астам отбасыны жаңа баспанамен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді», - деді Қанат Шарлапаев.

Оның айтуынша, Үкіметтің 2024 жылы Экономикалық өсуді қамтамасыз ету жөніндегі бірінші кезектегі іс-шаралар жоспарын жүзеге асыру үшін тұрғын үйді пайдалануға берудің жоспарланған көлемі азаматтарды тұрғын үймен қамтамасыз ету бойынша қосымша шараларды енгізумен 15,5-тен 18 млн шаршы метрге дейін ұлғайтылды.

Осылайша, халықтың әлеуметтік жағынан осал топтарын жалға берілетін тұрғын үймен қамтамасыз ету мақсатында жалпы сомасы 339 млрд теңгеге 22 мыңнан астам пәтер сатып алу жоспарлануда. Сонымен қатар әкімдіктердің мемлекеттік бағалы қағаздарды шығару арқылы 110 млрд теңге сомасына 10 мың несиелік пәтер салу жоспарлануда.

«6 сәуірде Президент қол қойған кәсіпкерлік мәселелері туралы заң жобасы аясында әкімдіктерге нарықта несиелік тұрғын үй салуға ғана емес, сонымен қатар сатып алуға да құқы берілді, бұл қаражат айналымы арқасында тұрғын үй көлемін жыл сайын ұлғайтуға мүмкіндік береді», - деді министр.

Бұл ретте 7 мыңға жуық несие беруге жылдық 2 және 5%-дық мөлшерлемен жеңілдетілген ипотека беруге 81 млрд теңге бөлінді. 9%-дық мөлшерлемен «Отан» ипотекалық бағдарламасы бойынша 150 млрд теңгеге 8 мың несие беруді көзделген.

Сонымен қатар 1 мамырдан бастап жаңа ипотекалық бағдарламаны іске қосу жоспарланатын отыр, оның аясында 300 млрд теңгеге 12 мың несие беріліп жоспарлануда. «7-20-25» бағдарламасы бойынша 100 млрд теңгеге 5 мыңға жуық несие беріледі.

«Осылайша, биылғы жылы тұрғын үй құрылысын дамытуға 1 трлн теңгеден астам қаржы бөлінді, соның

нәтижесінде 64 мың азамат тұрғын үй жағдайын жақсартта алады», - деп мәлімдеді министр.

Министр Президенттің Атырауда өткен Ұлттық Құрылтай отырысында айтқан тапсырмалары аясында Үкіметке сатып алу құқығымен ұсынылатын жалға берілетін тұрғын үй көлемін айтарлықтай ұлғайтып, жаңа жеңілдікті бағдарламаны іске қосу керектігін еске салды.

Осы жұмыс аясында әкімдіктер жеке құрылыс салушылардан ең жоғары тұрғын үй алаңы 80 шаршы метрді құрайтын бастапқы тұрғын үйлерді сатып алады. Үкімет мамыр айында тиісті стандарттарды бекітті, енді кезекте сатып алу құқығымен жалға берілетін тұрғын үйлерді сатуды қаржыландыру жұмыстары басталады. Бұл ретте ҚР Мәжілісінде кезекте тұрғандарға жалға берілетін тұрғын үйді жеңелендіру құқығын беретін заң жобасы қаралауда.

Сонымен қатар «Отбасы Банкі» мамыр айынан бастап әлеуметтік жағынан осал азаматтар үшін жылдық 7%-дық мөлшерлемен 20%, ал қалған санаттағы азаматтар үшін 9%-дық мөлшерлемен бастапқы төлемі бар жаңа жеңілдетілген бағдарламаны іске қосады. Бірінші жылы 300 млрд теңге сомасында 12 мың несие, одан кейін жыл сайын 200 млрд теңгеден 8 мың несие беру жоспарлануда.

Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу мәселесіне тоқталған министр еліміздің 8 өңірінде 39 проблемалық объект бар екенін хабарлады. Оларды аяқтау үшін мемлекет қаржыландыруды бөлу және инвесторларды табу бойынша қажетті шараларды қабылдауда. Осылайша, бірінші қаржыландырудың қорытындысы бойынша Астанада 9 үлестік құрылыс объектіні аяқтап, 484 отбасыға кілт беру жоспарлануда.

ҚР ӨҚМ талдау нәтижелері бойынша салынып жатқан 581 үлестік құрылыс объектісі анықталды, оның ішінде 421-і үлестіктердің қаражатын заңсыз тартып, рұқсатсыз салында.

Проблемалық объектілердің көбеюіне жол бермеу үшін мемлекеттік реттеуді қиыту шаралары әзірленді. Оларға: алдын ала шарттар жасасуға тыйым салу, айыппұл санкцияларын ұлғайту (300-ден 2000 АЕК-ке дейін), үлестіктердің қаражатын тартуға рұқсатсыз жарнамаға тыйым салу, салынып жатқан тұрғын үйді қолма-қол қаражатын сатып алуға тыйым салу. Бұл ұсыныстар мүдделі мемлекеттік органдармен келісіліп жатыр.

primeminister.kz

ҮКІМЕТТЕ «ҚАРЫЗСЫЗ ҚОҒАМ» ЖОБАСЫНЫҢ ІСКЕ АСЫРЫЛУ БАРЫСЫ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Үкіметте Премьер-Министрдің орынбасары – ұлттық экономика министрі Нұрлан Байбазаровтың тараптарымен өткен кеңесте азаматтардың қаржылық сауаттылығын арттыруға бағытталған «Қарызсыз қоғам» жобасын іске асыру барысы талқыланды.

Аталмыш жоба бытыр мамыр айында Қазақстанның 8 өңірінде басталды. Ол азаматтарға білікті қаржылық және құқықтық көмек көрсетуді, халықтың қаржылық сауаттылығын арттыруды, азаматтарға банктік қарыздар мен микрокредиттер бойынша проблемалық берешекті реттеуге жәрдемдесуді көздеді.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» Жолдауында жобаның ауқымын кеңейтуді тапсырды. Қазіргі таңда жоба барлық облыстарда, сондай-ақ республикалық маңызы бар Астана, Алматы және Шымкент қалаларында жүзеге асырылуда. Жұмысқа 11 мемлекеттік орган, 12 банк, Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы мен Қазақстанның микроқаржы ұйымдарының қауымдастығы қосылды.

«AMANAT» партиясының хатшысы Эльдар Жұмағазиевтің айтуынша, ағымдағы жылдың басынан бері 43 мыңнан астам адам оқудан өткен. Олардың 81%-ы ауылдар мен ауылдық округтердің тұрғындары. Жобаға қатысушылар

сарапшылардың дерістерінен бөлек enbek.kz порталында тіркелу мен жеке кәсіпкерді ашудан бастап, соттан тыс банкроттықты сүйемелдеу және берешекті өтеу кестесін құру бойынша кеңестер алу.

«Біз қазақстандықтар арасындағы проблемалық несиелердің үлесін азайтуға әрі халықтың қарызға белшеден батуына жол бермеуге тырысамыз. Бұл ең маңызды әлеуметтік мәселе және осы ретте партия шетте қала алмайды. Қазір біз оның салдарымен күресіп жатырмыз. Сондықтан қаржылық сауаттылықты мектептерде, колледждерде және ЖОО-да оқыту қажет деп санаймыз. Осылайша, қоғамдағы қаржылық мәдениет деңгейінің үлесін айтарлықтай арттыра аламыз», - деп атап өтті өз сөзінде Эльдар Жұмағазиев.

Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі төрағасының бірінші орынбасары Нұрлан Әбдірахманов «Қарызсыз қоғам» жобасына азаматтарды көбірек тарту үшін жергілікті атқарушы органдар мен мемлекеттік органдардың назарын жергілікті жерлерде ақпараттық жұмысты күшейту қажеттілігіне назар аударды.

Өз кезегінде «Қарызсыз қоғам» жобасының жетекшісі Ақмарал Бекмұрзаева әлемдік озық тәжірибелерді ескере отырып, қаржылық сауаттылық бойынша әдістеме мен оқу-практикалық материалдарды әзірлеудің маңыздылығына тоқталды.

«Біз 513 мың адамның арасында сауалнама жүргіздік. Олардың ішінде мұғалімдер, оқушылар және ата-аналар бар. Білім беру процесіне қатысушылар арасында қаржылық сауаттылықты оқытудың ұйымдастырылуы мен нысаны туралы бірнұғай түсінік жоқ. Мұғалімдердің

80%-ы «Жаһандық құзыреттілік» пәні аясында сауаттылықты оқытуға арналған оқулықтар мен әдебиеттердің жоқтығын айтады. Оқушылардың 60%-ы пәнге қызығушылық танытқанымен, оның форматы әрі материалдардың ұсынылуы ұнамайтынын көрсеткен», - деді «Қарызсыз қоғам» жобасының жетекшісі Ақмарал Бекмұрзаева.

Оқу-ағарту министрлігінің Орта білім беру комитеті төрағасының орынбасары Жомарт Қарамбаев мұғалімдерге қаржылық сауаттылық бойынша да сабақ беру үшін біліктілікті арттыру курстары жүргізіліп жатқанын хабарлады.

Ғылым және жоғары білім вице-министрі Динара Шеглованың айтуынша, «Narxoz» университетінде биылдан бастап барлық жоғары оқу орындарында оқытылатын «Қаржылық сауаттылық» курсы әзірленген. Жыл сайын шамамен 100 мың студент қамтылады, олардың басым бөлігін бірінші курс студенттері құрайды.

Кеңесті қорытындылай келе, Премьер-Министрдің орынбасары – ұлттық экономика министрі Нұрлан Байбазаров халық арасында «Қарызсыз қоғам» туралы түсіндіру жұмыстарының маңыздылығын атап өтті.

«Жобаның пайдасын бәрі түсінеді. Оны сапалы жүзеге асыру – орталық және жергілікті мемлекеттік органдардың ортақ міндеті. Барлық жауапты ведомстволар оқу-әдістемелік құралдарын әзірлеу мен жобаны насихаттауға белсенді қатысуы керек. Сондай-ақ ауылдардың, шағын және моноқалалардың тұрғындарын кәсіпкерлік қызметке тарту үшін қолдау көрсету құралдарын кеңейту қажет. Бұл үшін қажетті ресурстар бар», - деді Премьер-Министрдің орынбасары.

Нұрлан Байбазаров орталық және жергілікті атқарушы органдардың басыларына жобаны іске асыру туралы халықтың ақпараттандыру жұмысын күшейтуді, жобаға қатысушыларды барынша тарту қажеттігін әрі оқушылар мен студенттер үшін қаржылық сауаттылықты арттыру курсы тиісті деңгейде ұйымдастыруды тапсырды.

primeminister.kz

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ – МЕРЕЙЛІ МІНДЕТ

Мемлекеттік қызмет атқару – қоғам мен мемлекет тарапынан ерекше сенім білдіру. Қоғам мемлекеттік қызметші өзінің барлық күш-жігерін, білімі мен тәжірибесін өзі жүзеге асыратын кәсіби қызметіне жұмсайды, өзінің Отаны – Қазақстан Республикасына қалтқысыз әрі адал қызмет етеді деп сенеді.

Мемлекеттік қызметкер болу – зор құрмет, сондықтан кәсібилікпен бірге жоғарғы адамгершілік қасиеттерге ие болған абзал. Адам қашан да өз болмысын жоғалтып алмауы керек. Әсіресе мемлекеттік қызметкерлер көптің ал-

келтіретін әрекеттерге жол бермеуі тиіс. Біз мемлекеттік қызметшінің жағымды бейнесін қалыптастыруымыз керек. Мемлекеттік қызмет қашанда мінсіз болуы тиіс. Себебі, елдің ертеңі соларға байланысты.

Қарапайым халық мемлекеттік қызметкер жұмысының қызығы мен шыжығынан бейхабар. Бұл салада жүрген азаматтар қағаздан көз алмайтын, бекітілген ереженің шеңберінде ғана әрекет ететіндей көрінетіні бар. Десек те, мемлекеттік қызмет пен шығармашылықты қатар алып жүруге қарым-қабілеті жеткен азаматтар да бар. Айтса кетсем, мемлекеттік қызмет сапында жүрген азаматтарға шығармашылықпен, спортпен айналысуға, ізденуге, өздерін дамытуға қолайлы жағдай жасалған.

Мемлекеттік қызметші халық алдындағы жауапкершілікті терең сезіне білуі үшін мемлекеттік қызметтің беделін барынша көтеруі қажет деп білемін.

Бір сөзбен айтқанда, олар билік пен қарапайым халық арасын жалғайтын алтын көпірге айналуы тиіс.

Берік Оңалбайұлы ДЮСЕБАЕВ, Ескелді ауданы әкімі аппаратының басшысы, Әдеп жөніндегі уәкіл.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ҰЙЫМДАРҒА АЛДЫН АЛА ТӨЛЕМ ЖАСАУ МӨЛШЕРІ 70%-ҒА АРТТЫ

Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорында халыққа медициналық көмек көрсету үшін медициналық ұйымдарға берілетін алдын ала төлемді алғаш рет 70%-ға дейін көтергендерін мәлімдеді. Мұндай шаралар медициналық ақпараттық жүйелерді жаңарту кезеңінде емханалардың қаржылық тұрақтылығын қолдау үшін қабылданды.

Қазір ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің медициналық қызметтердің мониторингі мен сараптамасы үшін ақпараттық жүйелері пысықталып, Қордың «SAQTANDYRY» ақпараттық жүйесінің төлем бөлігі әзірлену үстінде. Осыған байланысты нақты көрсетілген жұмыстардың аяқталу қорытындысы бойынша медициналық қызметтер қаржыландырылатын болады.

Жағдайды ескере отырып, алдын ала төлем көлемін стандартты 30%-дан 70%-ға дейін, ал медициналық қызметтерді жаңа жеткізушілер үшін 30%-ға дейін (олар бойынша осыған дейін алдын ала төлем берілмеді, төлем жасау мүмкіндігі үшін заңнамаға тиісті өзгерістер енгізілді) арттыру жөнінде шаралар қабылданды.

22 сәуірдегі көрсеткіш бойынша 191 медициналық қызметті жеткізуші 1,6 млрд теңгеден астам сомаға алдын ала төлем алды, – деп хабарлады Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының басқарма төрағасының орынбасары Индира Саркенова.

Сонымен қатар 16 сәуірден 22 сәуірге дейінгі аралықта БСМК, әлеуметтік маңызы бар аурулар, паллиативтік көмек, ге-

РАЗМЕР АВАНСИРОВАНИЯ МЕДОРГАНИЗАЦИЙ УВЕЛИЧЕН ДО 70%

В Фонде социального медицинского страхования рассказали, что впервые аванс медицинским организациям для оказания медицинской помощи населению повысили до 70%. Такие меры предприняты для поддержки финансовой устойчивости клиник в период обновления медицинских информационных систем.

В настоящее время ведутся доработки информационных систем Министрства здравоохранения МЗ РК для мониторинга и экспертизы медуслуг,

изменения в законодательстве).

По состоянию на 22 апреля более 191 поставщиков медуслуг, получили авансовые платежи на сумму более 1,6 млрд тенге, – сообщила заместитель председателя правления Фонда социального медицинского страхования Индира Саркенова.

Кроме того, с 16 апреля по 22 апреля параллельно проведено дополнительное авансирование до 40% по таким приоритетным направлениям, как ГМСР, социально-значимые заболевания, паллиативная помощь, гемодиализ, скорая медицинская помощь. Итого 765 медорганизаций получили около 159,5 млрд тенге.

В общей сложности дополнительно проавансированы 956 МО на сумму 161,1 млрд тенге.

Таким образом, из 1960 поставщиков Фонда 1859 или 95% получили авансирование средств. Что касается оставшейся 101 медорганизации, они являются новыми и письменно отказались от аванса в связи с отсутствием оказания медуслуг. По 4 из них начаты процедуры расторжения договоров.

Работа по авансированию медицинских организаций продолжается.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ЖОЛ ЖОҚ

Сыбайлас жемқорлық – заман ағысымен бірге өсіп-өркендеп, мол қаражат және қоғамдық бәсекелестік пайда болған жерлерге тамырын жайып, бүгінгі күнге дейін жойылмай отырған кеселдің бірі. Бұл кесел дамушы елдердегідей, біздің мемлекетімізге де орасан зор нұқсан келтіріп отырғандығы сөзсіз. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылып келеді. Әсіресе халық парақорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сондықтан кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет.

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңына сәйкес, сыбайлас жемқорлықпен күресті барлық мемлекеттік органдар мен онда қызмет атқаратын лауазым-

ды тұлғалар бірауыздан жүргізулері тиіс. Сыбайлас жемқорлық дегеніміз – емдеп алатындай науқас емес. Айналасындағы салауатты, таза және сау ортаны шарпып, тыныс-тіршілігін тарылтатын, заңсыз әрекеттермен қоғамдық ортаның және мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, дара кәсіпкерлердің азаматтардың қызмет етуіне қатер төндіретін қауіпті дертті болдырмаудың тетігі – негізінен халықтың өзінде. Бұл дерттің алдын алып, қоғамға таралу бөсекелестік пайда болған жерлерге тамырын жайып, бүгінгі күнге дейін жойылмай отырған кеселдің бірі. Бұл кесел дамушы елдердегідей, біздің мемлекетімізге де орасан зор нұқсан келтіріп отырғандығы сөзсіз. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылып келеді. Әсіресе халық парақорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сондықтан кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет.

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңына сәйкес, сыбайлас жемқорлықпен күресті барлық мемлекеттік органдар мен онда қызмет атқаратын лауазым-

а «Әділдік жоқ жерде пара белең алады», «Дүние-байлық не керек, денсаулығың болмаса, төрелігің не керек, халықтың көңілі толмаса» деген нақыл сөзді жадымызда ұстағанымыз жөн.

Ескелді ауданы Қаратал ауылдық округі әкімінің аппараты” ММ

КАК ОПЛАТИТЬ ОСМС ПРИ ДЛИТЕЛЬНОМ ОТПУСКЕ: ВСТУПИЛИ В СИЛУ ПОПРАВКИ В ЗАКОН

С 21 апреля 2024 года в законную силу вступили поправки, касающиеся оплаты взносов и отчислений при выходе работников в длительный отпуск. В Фонде социального медицинского страхования прокомментировали, как платить за ОСМС и не утратить статус.

Для сохранения статуса застрахованного у работников при выходе в длительный отпуск (более 30 дней) внесены изменения в Правила начисления (удержания) и перечисления отчислений и (или) взносов на ОСМС, детализирующие механизм перечислений платежей за этот период.

Как подчеркнули в Фонде, для сохранения статуса застрахованного в системе ОСМС необходимо при начислении дохода на период оплачиваемого трудового отпуска длительностью один или более одного календарного месяца отчисления и взносы производить одним платежом с разделением по периодам, исчисленным пропорционально количеству дней отпуска.

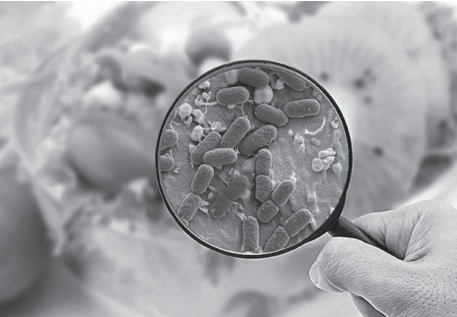
Пример. Трудовой отпуск учителя приходится на период с 25.06.24 г. по 18.08.24 гг (56 календарных дней). В этом случае перечисление платежей на ОСМС необходимо осуществлять в июне (при выплате отпускных) одним платежным поручением с разбивкой по трем строкам: июнь, июль, август. Сумма за каждый месяц рассчитывается согласно соответствующим дням отпуска: за 7 дней в июне, за 31 день в июле и 18 дней в августе.

Напомним, в прошлом году более 200 тыс. работников лишились статуса в системе ОСМС, так как находились в длительном отпуске, а взносы и отчисления за них были произведены единым платежом за тот месяц, в котором выплачивались отпускные. То есть возникал неоплаченный календарный месяц (ведь отпуск охватывал более одного месяца), тогда как система требует оплаты без пропусков периодов. Ранее, во время пандемии, за работником сохранялся статус при двух пропущенных платежах, но эта норма утратила силу в октябре 2023 года. Тогда ситуацию разрешили – статус этим лицам был восстановлен.

Для предотвращения подобных случаев в будущем 4 апреля утверждены изменения в приказ «Об утверждении Правил и сроков исчислений (удержания) и перечисления отчислений и (или) взносов на обязательное социальное медицинское страхование и Правил осуществления возврата плательщикам излишне (ошибочно) зачисленных сумм отчислений, взносов и (или) пени за несвоевременную и (или) неполную уплату отчислений и (или) взносов», введены в действие они с 21 апреля 2024 года.

Филиал по области Жетісу НАО «Фонд обязательного социального медицинского страхования»

ОТРАВЛЕНИЕ СЕЗОННЫМИ ФРУКТАМИ И ОВОЩАМИ: ПРИЧИНЫ, СИМПТОМЫ И ЛЕЧЕНИЕ

Каждый из нас с нетерпением ждет весны и лета, в том числе из-за обилия свежих овощей, фруктов и ягод. Но именно эти продукты зачастую становятся причиной отравления. Наиболее опасными для здоровья являются листовые овощи и зелень, которые обычно не подвергаются термической обработке. К группе риска также относятся и бахчевые культуры, преимущественно арбузы и дыни. Как распознать признаки отравления и отличить его от обычного переедания? Давайте разберемся.

Причины отравления

Шпинат, листовой зеленый салат и белокочанная капуста могут стать причиной отравления, так как именно эти продукты чаще всего не проходят термической обработки. Что касается арбуза и дыни, существует две основных причины отравления бахчевыми: повышенное содержание нитратов и размножение бактерий в мякоти плода.

Первое происходит из-за неправильного использования азотных удобрений. Их широко применяют для стимуляции роста растений, но удобрения этого вида могут накапливаться в почве, попадать в грунтовые воды и, как следствие, концентрироваться в продуктах (преимущественно в зелени, огурцах и арбузах).

Размножение микроорганизмов в мякоти происходит из-за неправильного хранения, загнивания плода или нарушения целостности кожуры. Именно по этой причине не рекомендуется покупать разрезанные арбузы и дыни.

Симптомы отравления

Признаки отравления могут проявиться уже через 2 часа после употребления продукта в пищу. В среднем они развиваются в течение первых 6 - 8 часов. К таким признакам относятся: тошнота, рвота, боли в животе, спазмы, понос, головокружение, слабость, повышение температуры.

Симптомы переедания схожи, но проявляются в более легкой форме и протекают без повышения температуры.

Так как дыня является тяжелым для желудка продуктом, врачи рекомендуют не злоупотреблять им, а для некоторых категорий людей - ограничиться 100-200 граммами в сутки. Особенно это касается людей, страдающих сахарным диабетом, язвой желудка и двенадцатиперстной кишки, а также людей с заболеваниями мочевыводящей системы, беременных женщин и детей. Кормящим матерям и детям до 2 лет дыня противопоказана.

При отравлении необходимо обращаться к врачу: вызывать на дом участкового терапевта или «скорую помощь». Если симптомы отравления легкие, можно принять сорбенты.

Чтобы стимулировать выведение токсинов, а также предотвратить обезвоживание, необходимо пить как можно больше кипяченой воды. После прекращения тошноты можно выпить крепкий сладкий чай: он восполняет запасы глюкозы и немного повышает давление. После всех процедур необходим покой и соблюдение постельного режима. Ни в коем случае не принимайте обезболивающие и противодиарейные средства: они маскируют истинное состояние организма и препятствуют выведению токсинов. В случае появления угрожающих симптомов: непрекращающаяся рвота, сильная диарея, нарушение работы сердечно-сосудистой системы, помутнение сознания, судороги, а также при отравлении у детей и беременных женщин необходимо немедленно обратиться к врачу!

Профилактика

Чтобы избежать пищевого отравле-

ния, нужно придерживаться нескольких простых правил. Разберём их на примере актуальных сегодня дынь и арбузов:

- 1. Покупайте плоды только в сезон. До его начала есть риск отравления нитратами, в конце сезона высока вероятность пострадать от забродивших продуктов.**
- 2. Перед тем как разрезать плод, его нужно хорошо промыть, а затем ополоснуть кипятком.**
- 3. Не нарезайте плоды при покупке, чтобы не занести в них микробы.**
- 4. Выбирайте дыни с приятным ароматом и равномерным окрашиванием кожуры.**
- 5. Цвет мякоти качественного арбуза варьируется от розового до красного. Желтые прожилки, белые уплотнения, синюшный цвет - признаки использования химикатов.**

По структуре нормальная мякоть арбуза - с крупинками, искрится на разрезе. Арбуз с гладкой или волокнистой мякотью употреблять в пищу не рекомендуется. При попадании в воду мякоти арбуза вода мутнеет. Если вода окрашивается в розовый цвет, это говорит о наличии химических веществ. В наибольшем количестве нитраты накапливаются в кожуре и мякоти под ней, поэтому не стоит есть мякоть непосредственно у корки. Нарезанные плоды хранят в холодильнике не более суток.

Подведем итоги. Сезонные фрукты и овощи очень полезны для здоровья, но все же следует быть умеренными в их употреблении и не забывать обрабатывать продукты. При первых же признаках отравления обращайтесь к врачу и не затягивайте с лечением. Будьте здоровы!

Е. СЕЙСЕМБИНОВ,
Руководитель Ескельдинского районного управления санитарно-эпидемиологического контроля

Т.ЖАКИШЕВ,
Главный специалист Ескельдинского районного управления санитарно-эпидемиологического контроля

ЕСКЕРТКІШТЕР ЕЛ ТАРИХЫ

18 сәуір Халықаралық ескерткіштер мен тарихи орындарды қорғау күніне орай.

Халқымыздың тарихынан, өр рухынан сыр шертетін, еліміз бен жеріміз үшін жанын пида еткен есіл ерлер мен батырларға, хандар мен билерге, ұлтымыздың біртуар перзенттеріне арналған ескерткіштердің Жетісу бойында жыл санап көбейе түсуі көңіл қуантады. Біле білген адамға ескерткіштер – тарихымыздың өшпес беттері.

Қай уақытта, қай кезеңде болсын болашаққа деген сенімінен айнымаған, ертеңінен жақсылық күтіп, өзін-өзі өсірген қазақ халқы «Өлі риза болмай, тірі байымайды» деген ұлағатты сөзді бекер айтпаса керек. Сондықтан елім деп өткен ер бабаларымыздың басына кесене тұрғызу, оларға ескерткіш орнату – біріншіден, ата-бабаларымыздың әруағына деген сый-құрмет болса, екіншіден, ұрпағымыздың елін, жерін, Отанын сүйіп, патриот болып өсуіне ықпал ететін, рухани күш беретін тәрбие көздерінің бірі. Ел тарихын зерделеуде, халықтың мәдени және рухани мұрасын игеріп, болашақ ұрпақты отансүйгіштікке баулуда ескерткіштердің орны бөлек. Ескерткіштер елдің сәні ғана емес, ол кейінгі ұрпаққа рухани азық, патриоттық тәрбие мен тари-

хи тұлғаларды танып білуге қызмет ететін құнды дүние.

Атаулы күнге орай Нұрмолда Алдабергеновтың мемориалды музейі мен кітапхана қызметкерлері Алдабергенов ауылдық округінің орталық алаңында орналасқан Екі мәрте Еңбек Ері Нұрмолда Алдабергенов пен 20 Батыр Еңбек Ерлеріне арналған «Батырлар аллe-ясы» атты ескерткіштер алаңында «Ескерткіштер ел тарихы» атты шара ұйымдастырылды. Шара барысында ел тарихымен біте қайнасып жатқан құнды ескерткіштеріміз туралы жан-жақты мағлұмат берілді және ескерткіштерімізді ұрпақтан-ұрпаққа жеткізіп, оларды мәдени мұра ретінде сақтау баршамыздың борышымыз екендігі, оны жастарға насихаттау басты мақсатымыз екендігі түсіндірілді. Сонымен қатар әр ескерткіштің артында тарих, айтылар сыр, жазылар кітаптар жатыр, осыған орай ауылдық кітапхана қызметкерлері «Ескерткіштер сыр шертеді» атты кітап көрмесін безендіріп, оқушылардың назарына ұсынылды.

Ахатаева Жанар
ӨСІМҚҰЛҚЫЗЫ,
Нұрмолда Алдабергеновтың мемориалды музейінің экскурсия жетекшісі

КОРЬ. КАК ЗАЩИТИТЬСЯ

Корь — очень летучая инфекция с воздушным механизмом передачи. Вирус выделяется не только при кашле и чиханье, но даже при обычном разговоре. При этом контакт с больным не обязателен для того, чтобы заразиться. Достаточно, чтобы в помещении, куда вы пришли, незадолго до вас побывал больной. Вирус легко разносится через вентиляцию. В этом сложность профилактики кори.

Корь является одной из ведущих причин смерти среди детей раннего возраста во всем мире, несмотря на наличие безопасной и эффективной вакцины.

В наше время многие продолжают считать корь детской инфекцией, которая не представляет никакой угрозы взрослым. С другой стороны мы все знаем, что тот, кто не болел в детстве детскими инфекциями, может болеть ими взрослым, причем у взрослых болезнь протекает значительно тяжелее.

Корь – это вирусная инфекция,

которая в первые дни маскируется под всем нам знакомое и привычное респираторно-вирусное (ОРВИ), что еще больше способствует распространению инфекции, ведь подъем температуры, покраснение глаз, насморк, кашель – вряд ли заставит подумать как близких больного, так и врача, о том, что это может быть корь. Такие больные идут (или ведут, несут своих детей) в поликлиники, ездят общественным транспортом, при этом активно распространяя вирус при разговоре, кашле, чихании и даже просто при дыхании.

Корь характеризуется поэтапным появлением сыпи, начиная с лица и опускаясь с туловища на ноги. Сыпь появляется только на 5 сутки заболевания, когда уже можно заподозрить корь, а вирус выделяется с первых минут болезни.

Самое заболевание может протекать по разному: от легких, трудно диагностируемых случаев, до крайне тяжелых форм. Как все вирусные инфекции при корь вызывает множество осложнений: коревая пневмония, поражения сосудов всего организма, поражение головного мозга.

Важно помнить, что единственная защита от кори – это прививки живой коревой вакци-

ной. Проведенные уже в этом году исследования множества переболевших показали, что перенесенное в детстве заболевание, в подавляющем большинстве случаев не обеспечивает защиту более, чем на 10-12 лет, т.е. тот, кто переболел давно, да еще и не знает точно, была ли это корь (со слов родственников, без лабораторных исследований) не может считать себя в безопасности.

В соответствии с Национальным календарем профилактических прививок, первая вакцинация против кори проводится детям в возрасте 12 месяцев, ревакцинация (повторная прививка, для укрепления иммунитета) – в 6 лет. Все лица, до 35 летнего возраста, имеющие только одну прививку, подлежат повторной иммунизации. Если Вас пригласили на проведение прививки, то знайте, что это в ваших интересах и интересах ваших детей. Отказ от прививок как детей, так и взрослых может очень дорого обойтись не только вам, но и самым дорогим для нас – нашим детям!

При необходимости лечь в больницу (любого уровня – местные, краевые учреждения) – необходимо позаботиться о наличии сведений о вакцинации против кори, иначе Вам откажут в госпитализации и будут абсолютно правы, это закреплено на законодательном уровне (кроме состояний, угрожающих жизни).

Победить корь и обезопасить себя и своих близких можно только при вакцинации всего населения! Защитите себя и своих близких!

Г.С.КАЛИЯКБЕРОВА,
ГКП на ПХВ Ескельдинская ЦРБ специалист кабинета ЗОЖ

ВРЕД КУРЕНИЯ ПРИ БЕРЕМЕННОСТИ И ГРУДНОМ ВСКАРМЛИВАНИИ

Стать матерью мечтает каждая женщина, но не ко всем это осознание приходит своевременно. Молодые девушки зачастую не задумываются, что вести здоровый образ жизни важно не только во время вынашивания ребенка.

Основа репродуктивной системы закладывается в подростковом возрасте. Поэтому курение в юности создает угрозу развития бесплодия или рождения больного малыша. Токсины, содержащиеся во вдыхаемом сигаретном дыме, отравляют плод, негативно влияют на формирование его внутренних органов. Это чревато патологиями сердца, почек, печени, пищеварительного тракта.

Под воздействием оксида углерода и никотина замедляется внутриутробное развитие будущего малыша. Он появляется на свет со сниженной массой тела, иногда с недоразвитыми легкими и мышцами. Дети курильщиц обладают сниженной иммунной защитой, чаще подвержены частым простудам, вирусным инфекциям, пневмониям.

Никотин нарушает кровообращение в матке и пуповине. Кровь поступает в сердечно-сосудистую систему плода в недостаточном количестве, что чревато рождением детей с врожденными патологиями.

Внимание: табакокурение во время

беременности многократно увеличивает риск внезапной детской смерти во младенчестве!

Формирующийся мозг испытывает кислородное голодание. Это создает риск рождения ребенка с отклонениями психики. Такие дети импульсивны, не способны концентрировать внимание, часто отстают от сверстников в умственном и эмоциональном развитии. Курение повышает вероятность появления малыша с аутизмом.

У любителей табака в полтора раза чаще случаются выкидыши, в два раза чаще — преждевременные роды, в сравнении с некурящими женщинами. На 30% возрастает риск мертворождения (при многоплодной беременности процент еще выше).

Особо опасен никотин для будущих мам, у которых:

- диагностированы заболевания почек;
- повышенное артериальное давление;
- предыдущие вынашивания заканчивались рождением мертвого ребенка (либо малыш погибал в первые две недели жизни).

Во время грудного вскармливания курение (в том числе пассивное) наносит не меньший вред. С материнским молоком младенец получает все табачные яды и токсины. Спровоцировать отставание в развитии, формирование серьезных болезней может даже пара выкуренных матерью сигарет. Кроме того, малыш с младенческого возраста приобретает никотиновую зависимость.

Г.С.КАЛИЯКБЕРОВА,
ГКП на ПХВ Ескельдинская ЦРБ специалист кабинета ЗОЖ

БЫЛТЫРҒЫНЫҢ ІЛЕСІ, БИЫЛҒЫ АЛАТАУДЫҢ БАУРАЙЫНДА!

«Іле таңы» газетінің бас редакторы Бахтияр Талғатұлы Ауданымызға сол жылғы конкурстың комиссия мүшесі болған Шыңғыс Бозым мырзаның тілшісі Дастанбек мырзаның әкелуі де жанға тыныштық бермеді. Көңілге ұялаған күдікті одан өршітті. Конкурсты ұтты, ақшаны алып отырды. Есепті бермеді. Бізді тексерген ішкі саясат, оған көз жұма қарады. Өзге облыстың газетіне айдаладағы біздің ауданның мәселесі не үшін қажет. Ең алдымен өз аудандарын қамтып алмай, өзгені жетістіремін дегенді түсінікке алу қиын екен. Апта сайын шыққан газет, ауданға жетпеді. Бұл қалай? Үш айда немесе бес айда я болмаса біз жаққа жол түскен уақытта газеттерін жолдай тастап кетіп жүрді. Сонда жолай келген 3 дана газет ауданның идеологиясын қалай дамытады. Идеология бөлімі қайда қарады? Ауданның қай тұрғыны оқыды? Кім көрді? Сонда тек ішкі саясатқа есеп беру үшін ғана керек, қалған уақытта керегі де жоқ па бұл газеттің. Бұл кісілердің шығармашылық жұмысында біршама мәселелер көтерілген болатын. Олар қайда. Жол – жөнелік пробкада қалғаны ма? Әлде Мемлекеттің ақшасы ойынға айналғаны ма? Қалай түсінсек болады? Ай сайын есепті берген де, алысты сылтауратып элетронды нұсқада да жіберіп отырды. Бізді тексеріске алғанда әрбір мақаланың кө сантиметріне дейін өлшеген Асхат мырза Іле ауданының әкімінен қорыққаны ма? Ол кісінің қатысы не? Әлде бізді әкім қолдамады ма? Басқа аудандардың басшысы басшы, біздікі ше? Басқа ауданның әкімдерінің тіреуі мықты, басқаға сөзі өтетін болғаны ма? Қалай ойлайсыз оқырманым? Өткен жыл осы мен жауапсыз кетті. Айналып, аудандық газеттің редакторы Инкар ханым «жынды» деген атаққа қалды. Басшылыққа барса, өзі кінәлі. Шындығын дәлелдеп тұрса да, көріп тұрған шындық көзге ілінбеді. Міне, тіреудің жоқтығы қандай жаман. Басшы ауысып, басқалары келді. Оларға мұң зарын айтқан редактор ханым, өткен әңгіменің маған қатысы жоқ деген жауаптарға ие болды. Жақсы деп, былға қолдау күтетін айтып кетті. Биыл да болмады. Наурыздың 14-не жарияланған конкурс мәресіне сәуірдің 18-де жетті. Былтырғыдай комиссия мүшелері көп дүниені түсінбейді. Ашық шыққан құжаттар тізімінде болмаған құжаттарды қайта алдыртты. Мақалалды оқып, сайттарын өзгертіп алғандары мүмкін. Былғы конкурстан тағы да ұтылды. Облыстық газет «Алатау» кіріп, еншісін алды. Қызығы Ақсу аудандық газетінің еншісіне де кіріп, комиссия шешімімен Ақсу ауданының газетін алмады. Бұл қалай? Жетісу облысы әкімінің орынбасары Марлен Қапашұлы Көлбаевқа көмек сұрап кіргенінде «сіздің өткізген құжаттарыңыз дұрыс болмағандықтан ұта алмадыңыз, ауданның жалғыз газеті болғандықтан, барлық соманы Облыстық газетке бермей, 51-49 –н сізге бердік. Ал, Ақсу ауданының 1 балы ғана жетпей тұрғандықтан ол кісілердікі өзін қолдап жібердік» деді. Содан Облыстық Қоғамдық даму басқармасына жол тарттым. Құжаттарымның бұрысы

мен дұрысын көрдім. Дұрыс емес деген жері жоқ. Ұпай санынан қалып отырмын. Олар газеттің тиражы, ғаламтор желісінің және қызметкерлер санынан ұтылып отырмын. Бұл құжаттарды Қоғамдық даму басқармасының басшысының орынбасары Елдар мырзадан көрдім. Содан жұмысқа келіп, қызметкерлерге айттым бар жағдайды. Олар зерттеу жұмысына кірісіп, Ақсуды талқылады. Зерттей келе, Ақсу аудандық газеттің тиражы Алатау газетінен аз, инстаграм желісінде 7 адам, фейсбукта парақшасы 1500, сайттарының қаралымы ең төменгі дәрежеде. Қызметкерлер саны 10. Енді Алатау газетіне тоқталсақ: Қызметкерлер саны-26, инстаграм желісі 10000, фейсбукта тиражы-2700. Ескелді аудандық газетке шамасы жеткен Алатау газеті, Ақсу ауданынан қаншама жерінен балдық жүіесі жоғары бола тұра жеңіске жете алмады. Бұл мәселелерді Елдар мырзаға айтқанымда, біз өткізген қағаз бойынша ғана қараймыз деп жауап қатты. Ал, өткізген әрбір құжаттарда баптау пәрмендері, яғни (ссылкалары) бар. Сонда олар не үшін. Комиссия құрамы қағазға ғана қарап, қалғанын қарамай ма? Сотқа беріңіз деп жөн сілтейді. Сотта тек қағаздар ғана сөйлейтінін байқадым. Не пайда? Соттан аузым күйген. Сақдай сай қылып қағаздарын реттеп қойған жоғарғы тарап. Сотқа барсаңыз, осыны көрсетемін, біз жеңеміз. Өздерінде нық сенім. Бүгінгі жариялымынан кейін де, өзгеретін дүниені өзгертіп, түзейтінді түземеске кім кепіл. Замануи техниканың қарыштап дамып тұрған сәтінде, сайтта ескі уақыт пен де, былтырғы жылмен де өзгерістер енгізуге де болады. Жаңа Қазақстанның даму қарышы жаман емес. Бұл жолы да көп әңгіме естідік. Жығылғанға жұдырық жан жақтан тиді. Жөн сұрап, жан жақты тыңдағанда Ақсулықтар жайлы көп естідік. Алатау газеті кіргеннен бастап, біраз тірліктер жасапты. Жөн сұрасып, өздерін аманат етіпті. Әкімдігі мен ішкі саясаты жүріп, жан-жағын шешкен дегенді естідік. Ал, бізге келсек, сендерді қолдаған ешкім жоқ, әкімдіктеріңіз бен ішкі саясаттарыңыз жұмыс жасамайды. Қолдау көрмейсіздер дегенді де естідік. Болары болып бояуы сіңген уақытта жүргізгендерің несі дейді бізге. Бұл сөздердің бәрін жанымда ішкі саясаттың бастығы Асхат мырзада құлағдар. Сонда барлық өкіметтің адамдары үнемі сыбайлас жемқорлыққа қарсы мақалаларды үздіксіз газет беттері мен ғаламтор желісіне жариялап отырғаны қалай? Апталатып шығартып отырғандары тек, қағаз жүзінде ғана болғаны ма? Семинарлар мен брифингтер, дөңгелек үстелдердің бәрі жәйдін қалғаны ма? Тек есеп жүзінде есепке елеп, жұмыс барысында қолданысқа ие болмағаны қалай? Естіген құлақта аясып жоқ, былтырғының әңгімесі конкурсты саудаға салған Айдар

Карбозовтың да аты аталып қалды. Көзбен көріп ұстамаған соң не дерімді білмеймін. Бірақ, менің жағдайымдағы жайт айдан анық себебі болды. Былтырғының ілесі, биылғы Алатауы болып тұр. 94 жылдық тарихы бар газеттің бүгінгі жағдай осы халқым. Газет жайлы жоғарғы таптың айтар әңгімесі мынау. Оқырманың жоқ дейді. Оқырман жоқ емес, газет бетінде беттеріміз аз. Мемлекеттің тапсырмасы мен әкімшілік тараптан беретін мақалалар көп. Ал, бет қосып шығаруға газеттің шамасы жоқ. Күнін әрең көруде. Бұл біздің аудандық газеттің ғана мәселесі емес. Барлық аудандарда осы. Даттап, бір нәрсені сала бастасаң ата жауға айналасың! Жақтап жаза қалсаң сенен жақсы адам жоқ. Бұны қалай түсінеміз. Журналистің қашан мәртебесі көтеріледі. Қашан қолдау көреді. Қолдаудан бұрын тіреу іздейміз бе? Тіреуің тірегіш тапсақ, сонда өз-өзімізді алдағанмен тең болып, сыбайластыққа жол тартамыз ба? Әлде Жаңа Қазақстанның қалауы осы ма?! Бәрін түсініп, біліп тұрып, бізде көп дүниеге көз жұма қарайық па?! Қазіргінің тілімен айтқанда системаға бізде кірейік пе, әлде сол системаның жиегіндегі қызметкерміз бе?! Жоғарыда айтылған фактілеріміздің дәлелі бола алатын видеолар мен аудио записстері бар. Ол да, бір күні халық құлағына жол тартар. Мен біреуді даттайын деген жерім жоқ, тек ақиқатқа көз жүгіртсек дегенім. Неге біздің аудандық газетке сағызша жабысып, басқаға шамасы жетпей қалғанын білсек. Қолды болған ақшаның есебін алсақ. Сіз болып, біз болып шындықты білсек деген ниет. 94 жылдық тарихы бар газет бұдан да ауыр күнді бастан кешірген. Бұл да өтер. Ескелді бидің рухы қолдап, бұл да өз мәресіне жетер. Ауданның идеологиясын жүргізіп отырғандықтан, неге конкурсты өз аудандарына ғана тиесілі етуге болмайды. Қалған дүниені жасауға болады да, осындайларды жасауға қауқарсызбыз. Тағы да неге деген сұрақ. Шешімі болады деген үміттемін. Бір кісіден естігенбіз, атын жазып, ол кісінің жүрегі тоқтап қалмасын. Жазбай-ақ қояйын. Мемлекет басшысынан не пайда деп? Сонда пайдасы көрмеген басшысы не үшін мемлекеттік қызметкер болып жұмыс істеуде. Құрметті Мемлекет Басшысы Қасым – Жомарт Кемелұлы, сіздің сыңдарлы саясатыңызбен шынайы жұмыс атқарып жүрген қарапайым тілшіңіздің нүеуіне құлақ асыңыз деген нық сенімдемін. Өз қолыңызға алып, бір шешімін береді деген алтындай үмітім бар. Ешкімнің ала жібін атпағанмыз. Жетім сөзінің түп мағынасы жалғыздық. Ал, жалғыздықты даналарымыз Құдайға ғана жарастырған. Жетімдер туралы Құран Кәрімнің он жеті жерінде тікелей айтылса, ишаратпен айтылған аяттар одан да көп. Жерде жетім жылаған кезде, аспан әлемі тітірейді. Жетім бағылған үй мен мешіттің қасиеті бірдей ұлы ұя мекендер! Газетті жетімге теңегенім, қолдауы жоқ, жарым-жан. Естугін құлағы, көретін көзі жоқ. «Сыбайлас жемқорлық үлкен әлеуметтік

қасірет болып саналатын, саяси-экономикалық дамуы тежейтін, әлемдегі барлық елдерді алаңдатып отырғандығы анық. Қызметін теріс пайдалану, қызметтік өкілеттілікті асыра пайдалану, пара беру, пара алу, парақорлыққа итермелеу, қызметтік жалғандық жасау, сеніп тапсырылған мүлікті иеленіп алу немесе ысырап ету, осы тектес қылмыстардың барлығы сыбайластықпен жасалған жемқорлық болып табылады. Сыбайлас жемқорлықтың әкелетін үлкен қасіреті, ол мемлекеттің әлеуметтік экономикалық саласына зиянын тигізгі, елдің және оның әрбір азаматының әл-ауқатын төмендетеді. Бұдан бөлек, мұның бәрі халықтың ел үкіметіне сенімін жоғалтуына бірден-бір себеп болуы мүмкін. Сыбайлас жемқорлық – заманмен бірге өсіп-өркендеп, небір тегеурінді қарсылықтарға төтеп беріп, қайда мол қаражат, пайда болса, сол жерге тамыр жайып, бүгінге дейін жойылмай отырған қауіпті кеселдің бірі екенін былайғы жұрт жақсы біледі. Басқа елдер сияқты, біздің жас мемлекетімізді де айналып өткен жоқ. Мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлық қылмыстар және осы тұрғыдағы құқық бұзушылықтарға бой алдыруының себебі көп. Оған ең алдымен қызметшілердің білім деңгейінің, әдептілік ұстанымының төмен болуы әсер ететін болса керек. Кей мемлекеттік қызметшілердің құқық бұзушылыққа немқұрайлылық танытуы, кәсіби әдептілігінің жетіспеуі де, жеке басының қамын ойлауы да парақорлықтың деңдеуіне септігін тигізуде. Сондай-ақ, кейбір мемлекеттік орган басшыларының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заң талаптарын атқаруда ынта танытпай, жұмыс жүргізбеуі де жемқорлықтың тамырын тереңдете түседі. Айналасындағы салауатты, таза және сау ортаны шарпып, тыныс-тіршілігін тарылтатын, заңсыз әрекеттермен қоғамдық ортаның және мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, дара кәсіпкерлердің, азаматтардың қызмет етуіне қатер төндіретін қауіпті дертті болдырмаудың тегігі халықтың өзінде. Бұл дерттің алдын алып, қоғамға тарауы жолдарын кесіп, оның ұлғаюына жол бермеу керек. Ол үшін аталған дертке қарсы тұрып, сол жолда бірге атсалысып, жұмыла күресуіміз қажет. Сонда ғана ел мүддесі үшін зор үлес қосатынымыз және халық сенімінен шығатыным анық»,-деп бір басшының жазған мақаласы. Қандай тамаша жазылған. Тек осыны өмірде де қолданып жүрсек нұр үстіне нұр болар еді. Адам күні адаммен. Байлық, билік қолдың кірі. Бүгін басшысының ертең қарапайым халықтың қатарынансың. Ел аман жұрт тыныш кезде, табиғат апаттарының дамылысыз болғанынан ақ, кішкене болсын жөнге келген дұрыс ау. Тәубені білмей, күншілдікке салу бүгінгі сәні емес. Бүгінгі түрлі өзгерістер болып жатқан заманда, бір-бірімізге қолдау көрсетіп, соның ішінде Мемлекет басшысы айтқандай шағын кәсіпкерлерге қолдау көрсетіп тұрса қандай тамаша еді. Әркімге өзіне бөлінген ақшаға адал қызмет етіп, игеріп отырса, ол да қандай ғанибет. Біреудің берекесі мен мерекесін қашығандан не пайда? Алған парадан, алып отырған айлығың сансыз артық емес пе? Жұмыла кіріскен жүк жеңіл дейді. Қолдауын таппаған жетімектің сауабын алуға тырысыңыз ағайын!!! Халыққа газет керек. Газет бір күндік болса, ішіндегі мың жылдық....

Іңкәр ЕРБОЛҚЫЗЫ
«Жетісу Шұғыласы»
газетінің бас Редакторы,
Қазақстан Республикасының

АСЫЛ ОЙДЫҢ БҰЛАҒЫ – ТІЛ!

Жалтақтамай өзге тілді ұлысқа, Ең алдымен өз тіліңді дұрыста. Иә, иә бүгінгінің сәніне айналған өзге тілді қосып сөйлеу үлгісі сәнге айналды. Ұрпақтан ұрпаққа жалғасын тапқан салт-дәстүрі мен сабақтастығы болды. Ауру қалса да әдет қалмайды деген бар. Сонда қоғамның дертіне айналған ба? Көпке топырақ шашуға болмайды. Бірақ, жазар жазу мен ойлаған санадан, айтар тілден айып жоқ. Жаза жазса жауыр болған әуеннің бірі бұл тақырып.

Тіл - қай ұлтта, қай елде болса да қастерлі, құдыретті. Ол әрбір адамға ана сүтімен бірге еніп, бойына қалыптасады. Тіл байлығы - әрбір елдің ұлттық мақтанышы. Ол атадан балаға мирас қалып отыратын баға жетпес мұра. Демек, әр адам ана тілін көзінің қарашығындай қорғауға, оның орынсыз шұбарлануының қандайына болса да қарсы тұруы тиіс. Ана тілі - ең басты байлығымыз. Ана тілі - ең ұлы мен тамаша тіл. Менің ана тілім - қазақ тілі. Қазақ тілі - мемлекеттік тіл. Бұл - ауыр тіл, бірақ әрбір Қазақстан азаматы мен азаматшаларына, яғни әрбір өмір сүріп жатқан қоғам оны білу керек. Бірақ, дейтін жеріміз бар осы тұста. Қазақстан көп ұлтты мемлекет. Сол көпұлттың ішінде біраз, адасып тіліміз бен дініміз бұрмаланып жүргені де аз емес. Неге? Кім кінәлі? Адам ба заманы ма?

Ана тілі - халық боп жасағаннан бері жан дүниеміздің айнасы, өсіп-өніп түрлене беретін, мәңгі құламайтын бәйтерегі, деп Жүсіпбек Аймауытов айтқандай елін, жерін сүйген әрбір азаматтың көкірегінде ана тіліне деген сүйіспеншілігінің мақтаныш сезімі болуы керек. Себебі, қазақ тілі - Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі. Тіл - ұлттың жаны. Ал ұлттың болашағы - оның ана тілі. Тіл - халықпен бірге өмір сүріп дамиды, әр ұлттың тілі - оның бақыты мен тірегі.

Қазақтың ақылы - көзінде, Қасиеті сөзінде болған. Ата -бабаның қасық қаны қалғанынша қайтпай күресіп, бізге дайынғып берген мұраны қалай қастерлемес келі! Тілім тірлігімнің айғағы! Қандай тамаша, мағынасы терең сөз. Қай ақын өз тілін жырламады? Жырға қосып, әнге қоспайтын пенде жоқ шығар. Кейбір сараңдар Мемлекеттік тілге салақ қарайтынына қынжыласың! Бұл ретте еліктеушілік басымыз бізде. Неге десеңіз, бір жерден бірнәрсені көшіріп алу бүгінгінің сәні. Кімге еліктедік, әуелеген ән мен шалқыған биге, одан қалса тіліне де еліктедік. Әлемнің түпкіріне еліктемесек те өз дініміз бен тіліміз, сәніміз бен әніміз керемет емес пе? Басымдылық заманның ағымын кінәлайды. Дұрыс емес. Заман ол қоғам. Қоғам ол адам. Демек, адамы мен заманы бір. Заманын өзертетін де, гүлдендіретін де адамзат. Кінә, біреуді айыптаудан бұрын өз бойымыз-дан кемші тұстарымызды іздеуіміз қажет. Баяғының заманы қалып, бүгінгінің заманы теріске өзгерген деп жатады. Баяғы заман қалған жоқ, қалған емес. Тек, қолданыстан шығып барады. Баяғының келіндері баласын ұйықтатқанда әуендетіп өз аузымен бесік жырын айтса, бүгінгінікі ұялы телефонды не болмаса сәнге айналған яндек музыканы қосады. Бесік жырының сөздерінің өзіне өзгеріс еніп кеткен. Дұрыс деп айтсам қоғамнан қалып қалған, бұрыс деп айтсам жауға айналып кетемін. Аузы мұрны

қисық болса да байдың баласы сөйлесін деген боп тұр. Небір азаматтар мен азаматшалары халық жауына айналғаны өтірік емес. Шындықты біле тұра көз жұмып қарайтынымыз да бар. Ашық айтсаң арба сынып, бұқа өлетін заман болдық. Бүгінгінің келіндері менің мақаламды оқып ренжіп қалмасын, біраз жақтап қояйын. Келіннің келін болуына ең алдымен отбасынан көргені септігін тигізер. Ұядан не көрсен, ұшқанда соны ілерсің деген бар. Тоғыз ай жүрегінің астында, баласы аяғын нық басқанша анасының бауыр етінде болатын баланың анасының айыбы неде? Ата-ана туылғаннан бастап баласын қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай өсіреді. Бар білгенін баласына береді. Оны ары қарай алып кету баланың бойына біткен дағдыдан. Дағды өскен ортасы мен қоғамына қарай қалыптасады. Кім баласын жаман десін. Сол қоғамымен өскен баланың тақ-тағы сол ата-ананың мойында. Ал, ата-анасыз өскен бала ше? Бұл кісілерге кім кінәлі? Сурақ көп, жауап біреу. Болар бала боғынан деген. Біреу өл десе өлмейдіғой. Демек, әр тіршілік иесі өз басын алып жүруге міндетті. Еліктейтін жерде бар, еліктемейтін жері бар. Міне осыны әрбіріміз ажырата білуіміз қажет. Бір өзге ұлттың азаматы отырып, жанында бес қазақ отырса тілді бұрмалап, бар білгенін жеткізгісі келіп, жан-жақты тырысып, жабылып жатып сол ұлттың тілінде сөйлейді. Міне, қандай кең пейіл халықпыз. Қотыр қолдан, пәле тілден жұғады. Тіл - халықтың жаны, көптеген ұрпақтың ғасырлар бойғы еңбегі, қоғамның рухани өмірі мен жасампаздығының айнасы, біздің басты және баға жетпес байлығымыз. Адамдардың әлемдегі барлық істері тілдің көмегімен жасалады. Онсыз жұмыс істеу мүмкін емес, ғылымды, техниканы, қолөнерді, өнерді, өмірді бір қадам алға жылжыту ойға келмейді. Тіл - адамның ең ұлы жаратылысы. Егер тіл жоғалып кетсе, оның қандай болатынын елестету қиын болар еді. Ана тіліне ұқыпты қарау, оны дамыту халқымыз үшін әрқашан рухани парыз және абыройлы мәселе болған. Мұның жарқын дәлелі - халық ағартушылары: Абай Құнанбаев, Шоқан Уәлиханов, Ыбырай Алтынсариннің жанқиярлық өмірі мен қызметі.

Біреу тіл- біздегі барлық нәрсе, деп айтты. Келіскен жөн. Тіл бізге бір-бірімізді түсінуге мүмкіндік береді. Тіл қаншалықты бай және әдемі болса, осы тілде сөйлейтін адамдардың мәдениеті неғұрлым кең және қызықты болады. Тіл жоқ - адамдар болмайды. Мен үшін қазақ тілі - бәрі. Бұл менің Отаным, менің мәдениетім, менің отбасым, менің өткенім мен бүгінім. Сіз қазақ тілін оқып отырып Қазақстанның мәдениетін еріксіз түсінесіз. Ол ерекше және үлкен. Қазақ тілі, мен үшін, қасиетті нәрсе. Тек осы тілде сөйлеу жеткіліксіз, сіз не айтып отырғаныңызды білуіңіз керек.

Мемлекеттік тіл- мемлекеттің бүкіл аумағында, қоғамдық қатынастардың барлық салаларында қолданылатын тіл болғандықтан, жүргізілетін

барлық іс-қағаздары мен құжаттар мемлекеттік тілде болуы тиіс. Өйткені өркениетке құлаш ұратын елдің әрісі қашанда білікті де, саналы ұрпақпен келесі ұрпақпен өмір сүріп қарайтын елдердің санатына енуі кезінде халықтың басты мақсаты да сауаты ұрпақ тәрбиелеу. Сауатты ұрпақ тәрбиелеу дегеніміз, өз ана тілінде еркін сөйлей алатын, оны терең меңгерген ұрпақ. Ал ана тілін жақсы білмейінше сауатты сөйлеп, сауатты жазып, тіл байлығын мол қолданбайынша, шын мәніндегі мәдениетті адам бола алмайсың.

Тіл тағдыры - ел тағдыры екенін ешуақытта ұмытпайық. Әрбір адам өз ана тілін білу және мемлекеттік тілін меңгеру міндетті.

Тіл - тек қарым - қатынас құралы ғана емес, ол - ұлттық дініміздің көрініс табатын әлеуметтік құбылысы, мәдениетіміздің биік тұғыры. «Тіл тағдыры - ұрпақ тағдыры, ұрпақ тағдыры - ел тағдыры» деген ұранды ұстанған қазақ халқы ғасырлар бойы елі мен жерін, діні мен тілін сақтап қалу жолында талай қиын-қыстау кезеңдерді басынан кешірді. Өйткені ана тілі мәселесі - сол тілде жасаған, жасап келе жатқан халықтың өткені мен бүгінгісін таразылай отырып, болашағын танытатын, сол халықтың мәңгілігінің мәселесі. Елдіктің негізгі шарттары, түптеп келгенде мемлекет тілінің, ұлт рухының көтерілген биігімен өлшенеді. Әрбір азамат өз елінің патриоты ретінде ең бірінші кезекте мемлекетті құрушы ұлт өкілдері - қазақтардың өзі бастап мемлекеттік тілдің абыройын асқақтауға ат салысуы керек деп есептеймін. «Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте» деген қанатты қағиданы жүрегіміздің төрінен орын алып, жолбасшымыз болуға тиіс.

Тіл - ұлттың жан дүниесі. Расында, қазақ халқының басында талай қиын нәубет, зұлматтың, қайғылы күндердің болғаны тарихтан белгілі. Сондай ауыр сәттерде, сын сағаттарда аталарымыз қонысын тастап босқан халықтың өзімен бірге алып жүрген байлығы - ана сүтімен санасына дарыған ана тілі ғана. Халқымыздың тілге беріп жүрген бағасы бұл ғана емес, ана тілге деген мейірім, махаббат сезімін білдіретін сөздер көп-ақ. Оған жүздеген мысалдар келтіруге болады. Осы сияқты ой тұжырымдардың барлығы ел аузынан түспей, ғасырлар өтсе де ұрпақ жадында сақталған қанатты сөздер.

Сондықтан тіл әлемдегі ұлттық мәдениеттің ара қатынасында аса маңызды рөлге ие. Дара, дана тілімізді әрқашан дәріптеп, өзгеге еліктемей даларлығымыз бен даналығымызды сақтайық. Тіліміздің қадір-қасиетін кетірмей, киелілігінің кедергісіне ұшырамай, азғындардың азуына түспей, саналығымызды сақтайық. Қанмен келген қастерлі тіліміздің қадір-қасиетін кейінгі ұрпақпен ізбасарларымызға ұлықтайық. Ұлылығымыз бен ұлттылығымызды да, батыр бабаларымызды ұмытпайық. Сонда ғана тіліміз тіл, дініміз дін болмақ!

Іңкәр ЕРБОЛҚЫЗЫ, Дайындаған

ТІЛІМ МЕНІҢ - ТАУСЫЛМАЙТЫН БАЙЛЫҒЫМ

Тіл - ұлттың сүйенетін тамыры, сыйынатын тәңірі- демекші, тіл - қай ұлтта, қай елде болса да қастерлі, құдіретті. Ол әрбір адамға ана сүтімен бірге еніп, бойына қалыптасады. Тіл байлығы - әрбір елдің ұлттық мақтанышы. Тіл - ұлттың жаны, халықтарының асыл белгісі, намысы, тыныс тіршілігінің көзі, Ата заңымен қорғалатын, еркіндігінің үні. Тәңірдің адам баласына жасаған - сыйы да - тіл. Оның қасиеттілігі, кереметтігі сондай, жан-дүниеңді өзіне тартып тұратын құдіреті бар. Тіл - бүкіл тіршіліктің тұтқасындай, ұлттың аса қастерлі, өзіне тән ажырамас белгісі. Тілдің тағдыры баршамыздың қолымызда. Тілін білмейтіндер емес, тілін білгісі келмейтіндер мәңгірт. Тілдерді дамыту - елдердің мемлекеттік саясатындағы аса маңызды бағыттардың бірі. Тіліміздің жағдайы қиын, құрдымға батып жатыр деп отыра бермей, оның маңызы мен мүмкіндіктерін жан-жақты ашып, жұрттың оған деген сенімін нығайтуға күш салғанымыз дұрыс. Тілді насихаттауда, үйретуде жеке адамдардың, отбасының қосар үлесі мол болуы тиіс. Әрбір отбасында, осындай тілге деген жанаһырлық болса, тамшыдан дария болар дегендей, тіліміздің жағдайы әлдеқайда жоғары деңгейге көтерілер деп ойлаймын. Ғасырлар бойы қазақтың ұлт ретіндегі мәдени тұтастығына ең негізгі ұйтқы болған - оның ғажайып тілі.

Қазақ тілін бізге ата бабаларымыз найзаның ұшымен білектің күшімен қорғап, алып берген. Қазақ тілі өзе тілдерге қарағанда жүрекке жеңіл, тілге оңай болып келеді. Қазақ тілінің тарихы өте тереңде жатыр. Осы тілім, елім, жерім деп қаншама ата бабаларымыз қанын төкті, жанын құрбан етті. Ол кісілерге үлкен рахмет айтып, құрмет көрсетуіміз керек және ешқашан ұмытпай жүрегімізде болуы тиіс. Себебі біздің өз тіліміз қазақ тілі болмағанда біз тілі жоқ діні жоқ надан халық болар едік. Біздің тілге деген құрметіміз тек қазақ тілінде ғана сөйлеу деген емес, қазақ тілін ұмытпай және басқа да тілдерді меңгеріп, дамып алға қарай жылжуымыз тиіс. Атам қазақ айтқандай өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте. Себебі біз көп-ұлтты мемлекетке жатамыз. Әрине әр тілді меңгеру, әр тілде сөйлеу әркімнің арманы. Және де біздің де басқа тілге деген көзқарасымызбен құрметіміз өте ерекше жоғары. Халық өзінің ғасырлар бойы жасаған асыл мұраларын ұрпақтан ұрпаққа алдымен ана тілі арқылы табыс етеді. Сондықтан ана тілін білмей, ұлттық мәдениетті жете меңгеру мүмкін емес. Ана тілінің қадір қасиетін біле білген халқымыз оны ұлттық рухына, қазына байлығына байлайды. Себебі тіл халықтың жаны, сәні, тұтастай кескін келбеті, ұлттық болмысы. Адамды мұратқа жеткізетін ана тілі мен ата дәстүрі. Біздің осындай халықтық қасиетті мұрамыз, ана тіліміз қазақ тілі.

Қазақ тіліне деген құрметті біз өскелең ұрпаққа көрсетуіміз керек. Себебі болашақ жастардың қолында. Егер олар шүлдірлеп тек өзге тілде сөйлеп, өздерінің ұрпақтары да өзге тілде ғана сөйлеп кетпеуіне кім кепіл? Онда елімізге, жерімізге үлкен қауіп, қатер төнуі әбден мүмкін. Сол себепті жүрегі елім, жерім деп соғатын ұрпақ тәрбиелеу шығару біздің қолымызда. Ол үшін ең алдымен біз өзімізден бастауымыз керек. Қазыр заманның дамығаны сонша кітап оқымаймыз, тек телефонға телмірген жастарды көріп ішін ашиды. Айтпағым тілді дамыту тек сөйлеп қана қоймай кітап, газет-журналдар, шығармалар оқып тіл байлығымызды арттыру. Тілдің ұлт үшін ең үлкен байлық екенін әрбір қазақ терең түсінсе ғой, шіркін! Өз тілімізге өзге тілді қосып сөйлеп тұрған үлкендерді көрсем, өзге тілді таза сөйлеп өз тілін менсінбей тұрған аға-әпкелерді көргенде мен тек қана: «Алла санаңыз мен зердеңізді, ана тілді үйренуге деген зейініңізді ашсын, жүрегіңізге иман берсін» деп тілеймін.

Бірақ бұл арада көптілділіктің еш айыбы жоқ екенін ұмытпаған дұрыс. Қазақтың ұлы философы және ақыны Абай Құнанбаев бірнеше тілді меңгерген, ал бұл жайт оның қазақ тілін насихаттауына кедергі болмаған. Бүгінгі таңда, көп тілді меңгеру біздің қалауымызға ғана байланысты емес. Ол қажеттілікке айналған. Егер адам бәсекеге қабілетті болғысы келсе, оған басқа тілдерді үйренуіне тура келеді. Тек қазіргі заман ағымына ілесе даму ниеті болса болғаны.

Біз қазақтың әдеби тілі, басқа халықтардың да әдеби тілі сияқты, мәдениетті ілгері бастаушы қуатты құрал. Ана тілін ардақтап, мәпелеп, тәрбиелеп өсіру - ананың баланы мәпелеп, тәрбиелеп өсіруі сияқты; ана тіліне ұқыпсыз, көңілсіз, қалай болса солай қараушылық - барып тұрған мәдениетсіздіктің белгісі. Елінің болашағын ойлаған, құрметпен қараған әрбір азамат ана тілін сақтап қалуы үшін қолынан келген көмегін аямауы тиіс. Асыл қазынамызға айналған қазақ тілінің құндылығының арта беруіне әрдайым өз үлесімді қосамын. Қазір біз заманауи қазақ елінде тұрамыз. Ақпарат құралдарының дамыған кезеңі. Бұл - біздің үнімізді, рухани байлығымызды бүкіл әлемге танытуға мол мүмкіндік. Тек таза сөйлеп, айтатын ойымызды жоғары дәрежеде мағыналы шебер жеткізе алақ болғаны. Ана тілдің қасиеті туралы қанша айтсақ та, жазсақ та таусылмақ емес. Адамзаттың қолындағы барлық асыл заттары тозады, жоғалады, ал тіл - тозбайтын ең қымбат мұралардың бірі.

«Ұлттың тілі - ұлттың ділі» деп, халық даналары айтқандай, ұлтымызды сақтайық. Ана тіліміздің айынын асқақтатып, қасиетті қазақ жерінде қазақ тілінің мәртебесін көтерейік! Төл тілімізден қашпай керісінше терге сүйрейік сонда ғана Қазақстан берік ел болмақ!

Диана ДАУРЕНҚЫЗЫ

ҚАЗАҚСТАН-АТА ЖҰРТЫМ, ҚАСИЕТІМ-АНА ТІЛІМ

ШАРУА НЕМЕСЕ ФЕРМЕР ҚОЖАЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУ ҮШІН УАҚЫТША ӨТЕУЛІ ЖЕР ПАЙДАЛАНУ (ЖАЛҒА АЛУ) ҚҰҚЫҒЫН БЕРУ ЖӨНІНДЕГІ КОНКУРС ЖАРИЯЛАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМА

Жетісу облысы, Ескелді ауданының әкімдігі, Қазақстан Республикасы Жер кодексінің 43-1 бабында және «Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсты ұйымдастыру мен өткізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2018 жылғы 20 желтоқсандағы № 518 бұйрығы негізінде, «Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурс өткізетіндігі туралы хабарлайды:

Конкурсқа қатысу үшін өтінімдерді (конкурстық ұсыныс) қабылдау, жергілікті «Жетісу шұғыласы» газет бетіне жарияланғанан соң күнтізбелік 30 күннен кейін, он бес жұмыс күні ішінде, яғни 2024 жылдың 15-сәуірден 4-мамырға дейін қабылданады. (040500 Жетісу облысы, Ескелді ауданы, Қарабұлақ ауылы Оразбеков көшесі, 67), Ескелді ауданының әкімдігі №5 кабинетке табыс етеді.

Конкурсқа қатысу туралы өтінімдерді қабылдаудың (конкурстық құжаттаманы) соңғы мерзімі: 2024 жылдың 4-мамыр айының 18 сағат 30 минутқа дейін.

Конкурстық өтінімдер салынған конверттер 2024 жылдың 6-мамыр айының 10 сағат 00 минутта мына-мекен жайда ашылады: Жетісу облысы, Ескелді ауданы, Қарабұлақ ауылы Оразбеков көшесі, 67, аудан әкімдігінде өтеді.

Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсқа қатысуға өтінімде:

1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік емес заңды тұлғалары үшін – заңды тұлғаның атауы, оның тұрған жері, заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркелуі (қайта тіркелуі) туралы мәліметтер, жарғылық капиталдағы (жарғылық капиталдың жалпы мөлшерінен) үлестерінің мөлшері көрсетіле отырып, өтінім берушінің – заңды тұлғаның басшылары мен қатысушылары немесе акционерлері туралы мәліметтер, өтінім берушінің үлестес тұлғалары туралы мәліметтер;

2) жеке тұлғалар үшін – өтінім берушінің тегі, аты және өкесінің аты (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген болса), тұрғылықты жері, азаматтығы, жеке сәйкестендіру нөмірі, өтінім берушінің жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер;

3) өтінім беруші үміттеніп отырған жер учаскесінің орналасқан жері;

4) конкурстық ұсыныс;

5) өтінім беруші шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурстың жеңімпазы деп танылған жағдайда, шаруа немесе фермер қожалығын не ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) шартына қол қою қажеттігі туралы хабарламаны алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде көрсетілген шартты жасасу жөніндегі міндеттеме қамтылуға тиіс.

Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсқа қатысуға өтінімді жеке тұлғаның немесе Қазақстан Республикасының мемлекеттік емес заңды тұлғасының уәкілетті өкілдері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес берілген және ресімделген сенімхаттың негізінде ұсына алады.

1) бизнес-жоспар (инвестициялардың болжамды көлемі, ауыл шаруашылығы дақылдарын өсіру алаңдары, ауыл шаруашылығы жануарларының мал басы, қолданылатын агротехнологиялар, ауыл шаруашылығы техникасы мен технологиялық жабдықтың, ауыл шаруашылығы саласындағы білікті мамандардың болуы, ашылатын жұмыс орындарының саны);

2) шаруашылықішілік жерге орналастыру жобасын жасау және игеру, ауыл шаруашылығы инфрақұрылымын дамыту іс-шараларын орындау жөніндегі міндеттемелер;

3) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді ұтымды пайдалану қағидаларын қоса алғанда, Қазақстан Республикасы жер заңнамасының талаптарын орындау, өңірдің мамандануына сәйкес ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алаңдары құрылымын ертараландыру бойынша индикативтік көрсеткіштерді орындау, ғылыми негізделген агротехнологияларды, фитосанитариялық және карантиндік талаптарды сақтау жөніндегі міндеттемелер қамтылуға тиіс.

Конкурстық ұсыныс, «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы беру жағдайларын қоспағанда, беттері нөмірленіп, тігілген түрде, жабық конвертте ұсынылады.

Конкурстық ұсыныста өтінім беруші ұсынған міндеттемелер мен бизнес-жоспар шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) шартының ажырамас бөлігі болып табылады.

Сонымен қатар, Конкурстық ұсынысты, «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы беру жағдайларын қоспағанда, конкурсқа қатысушы беттері нөмірленіп, тігілген түрде мөрленген немесе өшірлімдейтін сиямен жазылған жабық конвертте ұсынады, конкурстық ұсыныстың соңғы беті жеке тұлғалар (немесе сенімді өкіл) үшін - қатысушының қолымен және заңды тұлғалар үшін - бірінші басшының (немесе сенімді өкіл) қолымен және мөрімен (бар болса) куәландырылады.

Өтінімде және конкурстық ұсыныста қатысушыға грамматикалық және арифметикалық қателерді түзету қажет болған жағдайларды қоспағанда, жолдар арасында ешқандай кірістірмелер, өшірулер немесе қосып жазулар болмауы тиіс.

Конкурстық ұсыныстың жабық конвертінде «шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурс» және «жылғы _____» «дейін ашуға болмайды» (ашудың нақты күні көрсетіледі) деген сөздер жазылады.

Ауыл шаруашылығымен айналысатын тұлғалар конкурсқа қатысу үшін қосымша ақпарат пен анықтама алу үшін Ескелді ауданының ауыл шаруашылығы мен жер қатынастары бөліміне (72836) 3-17-68 телефон арқылы хабарласуға болады.(мекен-жайы: Ескелді ауданы, Қарабұлақ ауылы, Сәтпаев көшесі, 65 қимаратының 3 қабаты 20 кабинет.)

Ескелді ауданының
ауыл шаруашылығы мен жер қатынастары бөлімі

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСА ПО ПРЕДОСТАВЛЕНИЮ ПРАВА ВРЕМЕННОГО ВОЗМЕЗДНОГО ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ (АРЕНДЫ) ДЛЯ ВЕДЕНИЯ КРЕСТЬЯНСКОГО ИЛИ ФЕРМЕРСКОГО ХОЗЯЙСТВА, СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА

Ескельдинский районный акимат в соответствии со статьей 43-1 Земельного Кодекса Республики Казахстан и Приказа № 518 от 20 декабря 2018 года Заместителя Премьер-министра Республики Казахстан - Министр сельского хозяйства Республики Казахстан «Об утверждении Правил организации и проведения конкурса по предоставлению права временного возмездного землепользования (аренды) для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства», в районной газете «Жетісу шұғыласы» и интернет-ресурсе Акимата Ескельдинского района объявляет о проведении конкурса по предоставлению права временного возмездного землепользования (аренды) для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства.

Заявки на участие в конкурсе (конкурсная документация) будут приниматься по истечении 30 календарных дней после публикации, в течении 15 рабочих дней; с 15 апреля по 4 мая, по адресу: (040500 область Жетісу , Ескелдинский район, с.Карабұлақ, ул. Оразбекова №67), в кабинете №5 Акимата Ескельдинского района.

Прием заявок на участие в конкурсе (конкурсная документация) заканчивается : 4 мая 2024 года, в 18 часов 30 минут.

Вскрытия конвертов с конкурсной документацией будет проведена 6 мая 2024 года в 10 часов 00 минут (область Жетісу, Ескелдинский район, с.Карабұлақ, ул. Оразбекова №67) в большом зале районного акимата.

Заявка на участие в конкурсе по предоставлению права временного возмездного землепользования (аренды) для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства должна содержать:

для негосударственных юридических лиц Республики Казахстан – наименование юридического лица, его место нахождения, сведения о государственной регистрации (перерегистрации) в качестве юридического лица, сведения о руководителях и участниках или акционерах заявителя – юридического лица с указанием размера их доли в уставном капитале (от общего размера уставного капитала), сведения об аффилированных лицах заявителя;

для физических лиц – фамилию, имя и отчество (если оно указано в документе, удостоверяющем личность) заявителя, место жительства, гражданство, индивидуальный идентификационный номер, сведения о документе, удостоверяющем личность заявителя;

местоположение земельного участка, на который претендует заявитель;

конкурсное предложение;

обязательства по заключению договора временного возмездного землепользования (аренды) земельного участка сельскохозяйственного назначения для ведения крестьянского или фермерского хозяйства либо сельскохозяйственного производства в течение трех рабочих дней со дня получения уведомления о необходимости подписания указанного договора в случае признания заявителя победителем конкурса по предоставлению права временного возмездного землепользования (аренды) для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства.

Заявку на участие в конкурсе по предоставлению права временного возмездного землепользования (аренды) для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства могут представлять уполномоченные представители физического лица или негосударственного юридического лица Республики Казахстан на основании доверенности, выданной и оформленной в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Конкурсное предложение должно содержать:

бизнес-план (прогнозный объем инвестиций, площади возделывания сельскохозяйственных культур, поголовье сельскохозяйственных животных, применяемые агротехнологии, наличие сельскохозяйственной техники и технологического оборудования, квалифицированных специалистов в области сельского хозяйства, количество создаваемых рабочих мест);

обязательства по составлению и освоению проекта внутрихозяйственного землеустройства, выполнению мероприятий по развитию сельскохозяйственной инфраструктуры;

обязательства по исполнению требований земельного законодательства Республики Казахстан, включая правила рационального использования земель сельскохозяйственного назначения, выполнению индикативных показателей по диверсификации структуры посевных площадей сельскохозяйственных культур в соответствии со специализацией региона, соблюдению научно обоснованных агротехнологий, фитосанитарных и карантинных требований.

Конкурсное предложение представляется в закрытом конверте в прошитом виде с пронумерованными страницами, за исключением случаев его подачи посредством веб-портала «электронного правительства».

Обязательства и бизнес-план, предложенные заявителем в конкурсном предложении, являются неотъемлемой частью договора временного возмездного землепользования (аренды) земельного участка сельскохозяйственного назначения для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства.

В заявке и на конкурсном предложении не должно быть никаких вставок между строчками, подтирок или приписок, за исключением тех случаев, когда участнику необходимо исправить грамматические или арифметические ошибки.

В закрытом конверте конкурсного предложения указывается надпись «Конкурс по предоставлению права временного возмездного землепользования (аренды) для ведения крестьянского или фермерского хозяйства, сельскохозяйственного производства» и «Не вскрывать до: «___» _____ года» (указывается точная дата).

Для получения дополнительной информации и запроса звоните в отдел сельского хозяйства и земельных отношений Ескельдинского района тел: 8 (72836) 3-17-68 (адрес: Ескельдинский район, с.Карабұлақ , ул. Сәтпаева № 65 3 этаж, кабинет №20.)

Отдел сельского хозяйства и земельных отношений Ескельдинского района

ПЕРЕЧЕНЬ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ, ВЫСТАВЛЯЕМЫХ НА КОНКУРС

Лоты №	Местоположение земельного участка (сельский округ)	Площадь га	Вид угодья земельного участка	Качественные характеристики почвы	Баллы бонитета	Водообеспеченность	Сельскохозяйственная специализация региона	Срок аренды
1	Акынсаринский с/о	26	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
2	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
3	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
4	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
5	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
6	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
7	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
8	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
9	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
10	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
11	Акынсаринский с/о	6,2	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
12	Акынсаринский с/о	20	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
13	Акынсаринский с/о	20	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
14	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
15	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
16	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
17	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
18	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
19	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
20	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
21	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
22	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
23	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
24	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
25	Акынсаринский с/о	14,9	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
26	Акынсаринский с/о	15	богарная пашня	Темно-каштановые обычные среднесиловые	29	не обеспечено	специализованный	10 лет
	ВСЕГО	402,1						

О НОВШЕСТВАХ В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННО-СПРАВОЧНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ

Комитетом по правовой статистике и специальным учетом Генеральной прокуратуры на информационном портале qatqor.gov.kz реализован функционал проверки сведений недееспособности и ограниченной дееспособности.

Указанный функционал создан для удобства и экономии времени граждан, которых исключает необходимость направления обращений в уполномоченный орган, ожидая ответы на них в течение 15-20 дней.

Сервис позволяет пользователям интернет-ресурсов не выхо-

дить из дома самостоятельно получить информацию о наличии либо отсутствии сведений специального учета лиц, признанных судом недееспособными и ограниченно дееспособными в максимально короткие сроки.

Всё, что необходимо для получения информации - зайти на портал qatqor.gov.kz. Далее, в разделе Реестр лиц, признанных судом недееспособными либо ограниченно дееспособными ввести ИИН и данные документа, удостоверяющего личность.

После чего в системе форми-

руется справка с возможностью распечатывания её в бумажном виде для представления по месту требования. Данная справка удостоверена посредством электронной цифровой подписи и является официальным документом.

А.К.БЕКЕЕВ,
Заместитель начальника Департамента Комитета по правовой статистике и специальным учетом ГП РК по области Жетісу старший советник юстиции

ҚҰРМЕТТІ ҚАЛА ЖӘНЕ АУДАН ТҮРҮЙІНДІ АР НАЗАРЫНА

Құқықтық статистика органдарымен көрсетілетін мемлекеттік қызмет алу тәртібіндегі оң өзгерістер енгізілгенін хабарлайды

Құқықтық статистика органдарымен мемлекеттік қызметтің 3 түрі көрсетіледі: соттылықтың болуы туралы анықтама, мұрағаттық анықтама және прокуратура органдарынан, тергеу және анықтау органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою туралы анықтама беру.

Мемлекет Басшысының мемлекеттік қызметті электрондық форматқа көшіру бойынша тапсырмасын іске асыру шеңберінде Комитет мемлекеттік қызметтің үш түрін автоматтандыру және оңтайландыру жөнінде бірқатар іс-шаралар жүргізді.

Сонымен, «Соттылықтың болуы немесе болмауы туралы анықтама беру» мемлкеттік қызмет толық автоматтандырылды.

Құжаттарды қабылдау және мемлекеттік қызметтерді көрсету нәтижесін беру www.esgov.kz («Электрондық үкімет» веб-порталы (ері қарай – портал) арқылы альтернативті түрде де, сонымен бірге анықтаманы қағаз үлгісінде алу қажет болған жағдайда Мемлекеттік корпорация арқылы жүзеге асырылады.

Сонымен бірге, қызметтерді оңтайландыру шеңберінде азаматтарға жылжымалы жүйенің абоненттік қондырғысы арқылы, яғни eGov порталының мобильдік қосымшасы арқылы электрондық анықтама алу мүмкіндігі берілген.

Азаматтарға арналған жаңа енгізулердің бірі Мемлекеттік корпорация филиалының мекенжайын таңдаумен шетелге шығу үшін анықтама алуға электрондық сұрау беру мүмкіндігі болып табылады, ол жерде қағаз түрінде жауап алуға болады. Бұрындары Мемлекеттік корпорацияға міндетті бара отыра қағаз варианты ғана жіберу мүмкін болатын.

Электрондық анықтаманы «EgovKzBot» Telegram-бота көмегімен алуға болады.

Анықтама алу үшін «Мобильді азаматтар базасына» (МАБ) тіркелу қажет. Бұл үшін egov.kz порталында Жеке кабинетке өзінің деректерін енгізу қажет.

Анықтама алу үшін Telegram мессенджерді көшіру керек, «EgovKzBot» іздеу жолына енгізу, енгізу/қайта енгізу. Әрі қарай «Қызметтер» бағанында «Соттылықтың болуы немесе болмауы туралы анықтама беру» атты сервисі таңдау, содан кейін азаматқа растау коды көрсетілген SMS – хабарлама келеді, кодты енгізгеннен кейін соттылықтың болуы немесе болмауы туралы ақпарат берілетін болады.

Сондай-ақ, порталда электрондық анықтаманы ЭЦҚ қоймай-ақ «Бір реттік SMS паролінің сервисінің» көмегімен алуға болады.

Сонымен қатар, порталда «Үшінші тұлғалармен анықтама алу сервисі» жүзеге асырылған. Енді, жұмыс берушілердің өздері он-лайн қызметін қолдана отыра «жеке кабинет» және (немесе) sms-растау арқылы сұрау жіберілетін адамға қатысты, адамдардың келісім шарты болған кезде басқа адамдарға қатысты соттылықтың болуы немесе болмауы туралы электрондық сұрау жібере алады.

Осындай қызметті алудың негізгі шарты МАБ-на тіркеу болып табылады. МАБ-не тіркелу үшін қызмет алушыға порталдағы «жеке кабинетте» «телефон» деген бағанда телефон нөмірін көрсету керек немесе оны ЖСН-ді Мемлекеттік корпорацияның кез келген фронт-офисіне тіркеу қажет.

«Комитеттің және оның аумақтық бақсармаларының мұрағаттары шеңберінде мұрағаттық анықтамаларды және/немесе мұрағаттық құжат көшірмелерін беру» мемлекеттік қызметі ішінара автоматтандырылған.

Қызмет алуға үшін электрондық сауалдарды жіберу сервисі портал арқылы іске қосылды. Қазіргі уақытта, қызметті портал арқылы немесе Мемлекеттік корпорация арқылы тапсыруға болады. Қызметтің нәтижелерін Мемлекеттік корпорациясы арқылы ғана алуға болады. Қызмет көрсету мерзімі 30 күнтізбелік күннен 10 күнтізбелік күнге дейін қысқартылған.

«Прокуратура органдарынан, тергеу және анықтау органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою» мемлекеттік қызметі автоматтандырылмаған, ол Мемлекеттік корпорация арқылы қағаз түрінде көрсетіледі. Қызмет көрсету мерзімі 5 жұмыс күні. Прокуратура органдарынан шығатын апостиль қоятын құжаттардың 99% есепке ала отыра, соттылықтың болуы немесе болмауы туралы анықтаманы құрайды, мынадай мүмкіндік іске асырылады:

-композиттік қызметке электрондық өтініш беру –соттылықтың болуы немесе болмауы туралы апостиль қойылған анықтама;

-мемлекеттік бажды онлайн режимінде электрондық үкіметтің төлем шлюзі (ЭУ ТШ) арқылы төлеу;

-қызмет алушының филиалдың мекенжайын порталда таңдау.

Қызметтердің нәтижелерін қағаз түрінде алу үшін қызмет көрсететін Мемлекеттік корпорациялар.

Комитеттің қызметін электрондық форматқа 100% көшіру мақсатында, ҚР ӘМ «Е-Апостиль» сервисін іске асыру шеңберінде апостильдендіру бойынша қызметтерді электрондық форматқа толық көшіру жұмысы жүргізілуде.

Хайрбаев Мәди БЕКБОЛҰЛЫ,
ҚР БП ҚСЖАЕАЖК-нің Жетісу облысы бойынша Департаментінің қылмыстық саладағы құқықтық ақпаратты қалыптастыру аға прокуроры

- Төсекте темекі шегуге болмайды, әсіресе мас күйінде.

- Ақаулы пештерді қыздырмаңыз, құбырлар мен түтіндіктерді күйөден уақтылы тазалаңыз.

- Қосылған газ құралдарын қараусыз қалдырмаңыз

Есіңізде болсын! Өрт легче предупредить, чем потушить!

Өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтау және өртке қарсы бұзушылықтарды уақтылы жою- тұрғын үй мен жеке мүлктің оттан сақталуына кепілдік беру.

Ескелді ауданы ТЖБ баспасөз қызметі.

АЗАМАТТАРДЫҢ МӘМС-ТЕГІ МӘРТЕБЕСІ БОЙЫНША ТОП-10 СҰРАҚ

Пайдаланбаған ақшаны қайтаруға бола ма, неге МӘМС жүйесі жинақтаушы емес, жеке клиникада МӘМС есебінен қалай емделуге болады? Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры қазақстандықтардың жиі қоятын сұрақтарына жауап берді.

1. Мен «жұмыс істемейтін жүкті әйелдер» жеңілдік санатына кіремін, бірақ тіркелген жеке кәсібім бар. Жеңілдік санатына кіретіндер жарна төлеуден босатылады деп естідім. Жеке кәсібім үшін жүргізілген төлемдерді қайтарып ала аламын ба?

«Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Заңға сәйкес, жұмыс істемейтін тұлғалар үшін МӘМС жарна- ларын мемлекет төлейді. Егер жүкті әйел еш жерде жұмыс істемесе, алайда ЖК ретінде тіркелген болса (оның қызметі ресми тоқтатылмаған болса), барлық тиісті төлемдерді (зейнетақы, әлеуметтік, кіріс салығы) жүргізіп отырғандықтан, жұмыс істейтіндер қатарына кіреді. Яғни жеңілдік санатынан шығып қалады. Сақтандырылған мәртебесін сақтау үшін жеке кәсібі үшін МӘМС жарналарын төлеу қажет.

2. Егер МӘМС есебінен медициналық қызметтерді алмасам, пайдаланбаған ақшаны қайтарып ала аламын ба?

МӘМС-ке енгізген төлемдерді қайтаруға немесе оларды басқа адамға беруге болмайды, себебі жүйе қаражатты дербес бөлуді қарастырмайды. Барлық жарна- лар мен аударымдар Ұлттық банктегі шотта жинақталады және ол жерден барлық сақтандырылған тұтынушылардың медициналық қызметтерін төлеуге бағытталады.

3. Мен жұмыс істемейтін болсам мәртебені қалай аламын?

Сіз де екі таңдау бар. Біріншісі – дербес төлеуші ретінде жарна төлеуіңізге болады. Екіншісі – жұмыспен қамту орталығына хабарласып, жұмыссыз ретінде тіркеле ала- сыз. Бұл жағдайда сіз жеңілдік санатына кіріс- сіз және сіз үшін жарналарды мемле- кет төлейді.

4. Жеке клиникада МӘМС бойынша тексерілуден өтуге бола ма?

Медициналық көрсеткіштер болған жағдайда Қормен шартқа отырған жеке клиникаларда консультациялық- диагностикалық қызметтерді алуға болады. Ол үшін өз емханаңыздан жолдама қажет. Медициналық қызмет көрсетушілердің тізімімен Қор сайтына кіріп, «МӘМС-гид», ары қарай «Пациенттер үшін», содан кейін «Клиниканы таңдау» батырмасын басу арқылы танысуға болады (<https://fms.kz/osms-guide/patient/vybrat-kliniku/>).

5. МӘМС үшін қате төленген жарналар- ды қалай қайтаруға болады?

Қате рәсімделген (мысалы, басқа кезең көрсетілген) төлемдерді қайтару үшін «Азаматтарға арналған үкімет» Мемлекеттік корпорация» КЕАҚ-та белгіленген нысан бойынша өтініш жазу қажет және төлемді растайтын құжаттарды қоса ұсыну қажет (нысан fms.kz сайтында «ОСМС-гид» бөлімінде жарияланған). Өтінішті <https://eotinish.kz/> электронды платформасы арқылы беруге болады.

6. МӘМС-ке қате төленген соманы басқа кезеңдерге қайта бөлуге бола ма?

МӘМС-ке төленген төлемдерді басқа кезеңдерге қайта бөлуге болмайды, тек кері қайтара аласыз. Кейін керек кезең үшін төлем жасауға болады.

7. Мен студентпін, МӘМС-ке төлем жасауым қажет пе?

Күндізгі оқу бөлімінің студенттері МӘМС-ке жарна төлемейді, себебі жеңілдік сана- тына кіреді. Сондай-ақ жұмыс берушілер күндізгі оқу бөлімінде оқитын студенттер үшін МӘМС-ке аударымдар жасаудан босатылған.

8. Мұғалімнің шаруа қожалығы болса, МӘМС-ке төлемді қалай жүргізеді?

Салық заңнамасына сәйкес шаруа қожалығы қандай да бір басқа нысан- да рәсімделмеген болса, ол ЖК ретінде қарастырылады. Егер ЖК қызметін тоқтатпаған болса, ол өзі үшін 1,4 ЕТЖ- ның 5 % төлейді.

Осы ретте негізгі жұмысында да жарна- лар төлеп, мұғалім қызметкері үшін ауда- рымдар жасауы керек. Яғни барлық кіріс көздерінен төлем жүргізіледі.

9. Мен мерзімдік қызметімді өтеп жатқан сарбазбын, жарна төлемеймін, бірақ сақтандырылғанмын. Менің сақтандырылған мәртебем қанша уақытқа сақталады?

Сіз мерзімдік қызметіңізді атқарып жатқан уақытта жарна төлеуден босаты- ласыз. Ескердегі қызметіңіз аяқталған соң сізге сақтандырылған мәртебесін сақтау үшін МӘМС-ке тұрақты түрде жарна төлеу қажет.

10. Мен жеке компанияда жұмыс істеймін және жалақыны орындалған жұмыс көлеміне қарай аламын. Егер салық салынатын кіріс шегі көтерілетін болса МӘМС-ке жарналарды арттыру туралы ереже кімдерге әсер етпек?

Қарастырылып жатқан түзетулерде МӘМС-ке аударымдарды есептеу үшін қабылданатын ай сайының кірістің жоғарғы шегін 2025 жылдан бастап 10 ЕТЖ-дан 50 ЕТЖ-ға дейін өсіру туралы сөз болуда. Ал- дын ала жасалған талдау көрсеткендей, бұл өзгерістер ай сайынғы табысы 10 ЕТЖ (биыл 850 мың теңге) асатын жалдамалы қызметкерлерге ғана әсер етеді. Яғни, егер сіздің жалақыңыз кейде 850 мың теңгеден асатын болса, онда сіз нақты табыстың 2% төлейсіз.

Сақтандыру мәртебесін келесі жолдар- мен тексеруге болады:

- Qoldau 24/7 мобильді қосымшасы
- fms.kz ресми сайты
- Telegram-дағы @SaqtandyryBot
- 1414 байланыс орталығы
- Damumed мобильді қосымшасы
- Halyk мобильді қосымшасы
- BCC.KZ мобильді қосымшасы
- Kaspi.kz мобильді қосымшасы
- egov.kz электрондық үкімет сайты – «Медициналық қызметтерді тұтынушы ретінде қатысу туралы және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде аударымдардың және (немесе) жарналардың аударылған сомалары ту- ралы ақпарат беру» мемлекеттік қызметі арқылы.

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ Жетісу облысы бойынша филиалы

ӨРТ ҚАУІПТІ КЕЗЕҢ

Қазақстанда өрт қауіпті кезең басталды – жыл сайын көктемде республикамыздың табиғи ресурстарына үлкен қауіп төнеді – орманды дала өрттерінің шығу қаупі бар. Көбінесе адамның өзі кінәлі: құрғақ шөптерді, егестіктердегі сабаңдарды рұқсатсыз жағу, бау-бақша учаскелерін тазалау және соның салдарынан қоқыс пен шөпті жағу. Сонымен қатар, халық демалыс кезінде өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтамай, табиғатқа жаппай саяхаттай бастайды.

Осы кезеңдегі өрттердің көпшілігі азаматтардың отқа абай- сыз қарауынан және балалардың еркелігінен болады. Балаларға дұрыс бақылаудың жоқтығы және үлкендердің өздерінің салғырттығы – бұл үлкен қиындықтарға әкелетін факторлар. Құрғақ шөп арқылы тез тараған өрт өртүрлі ғимараттарға, көліктерге, саяжайлар мен бақша үйлеріне таралып, орасан зор материалдық шығын келтіріп, адамдардың өміріне қауіп төндіреді. Сонымен қатар, өрт еліміздің ұлттық байлығы – бірегей ормандарға ора- сан зор қауіп төндіреді.

Оларды құтқару үшін, сондай- ақ адамдардың өміріне қауіп төндірмеу үшін бірқатар қарапайым ережелерді қатаң сақтау қажет:

- алдын ала тұрғын үй және бау- бақша учаскелеріне іргелес аумақты құрғақ шөп пен қоқыстан тазарту;

- тұрғын үйлер аумағында сондай-ақ орман маңында қоқыс үйінділеріне жол бермеу;
- тұрғын үйлердің жанында, сая- жайларда және орман алқаптарында қоқыс жағуға болмайды;
- өрт қаупі кезеңінде орманға кіруді шектеңіз, от жақпаңыз және ашық отты пайдаланбаңыз, тұтанған темекі тұқылын тастамаңыз;
- балалардың ойындарын отпен кесіп өту;

- арнайы бөлінген орындарда және жіті бақылауда құрғақ шөп пен былтырғы жапырақтарды жағуға;
- Сөндірілмеген отты қалдырмаңыз. Оны мұқият сумен толтыру немесе құммен жабу керек.
- «Егер өрт орын алса, оны бастапқы кезеңде сумен сөндіруге немесе дымқыл дастарханмен, көрпемен, кез келген басқа тығыз синтетикалық емес материалмен жабуға бола- ды, мүмкіндігінше тиісті сыныптағы өрт сөндіргішті қолданыңыз. Бірақ жалын жайылып кеткен кезде, мүмкіндігіңше тезірек 101,112 нөмірлеріне қоңырау шалып, қауіпті аймақтан қысқа және қауіпсіз жол- мен кету керек. Алматы облысының Төтенше жағдайлар департаменті жауапсыздық, немқұрайлық, өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтамау үлкен апатқа айналып, еліміздің табиғи байлығына орны толмас зиян келтіруі мүмкін екенін тағы да еске салады.

Қ. ӘШИМОВ,
Аудандық ТЖБ аға инженері

ӨРТ ШЫҚҚАН ЖАҒДАЙДА «101», «112» НӨМІРЛЕРІНЕ ҚОҢЫРАУ ШАЛҒЫҢЫЗ

Аздап тұтану немесе өрт туындаған кезде дереу «101», «112» телефонды бойынша өртке қарсы қызметті шақырыңыз, тұтану ошағын жоюға және адамдар мен мүлкті үй-жайлардан эвакуациялауға кірісіңіз.

Қарапайым ережелерді есте сақтаңыз!

-Қосылған электр құралдарын қараусыз қалдырмаңыз.

-Электр сымдарының, розеткалардың, ажыратқыштардың жарамдылығын бақылаңыз.

- Қосылған электр үтіктер, электр плиталары, электр шөйнектері жан-

байтын тіреулерге (кірпіш, мәрмәр, керамика, гипс) қойыңыз.

- Балаларға сіріңкемен ойнауға және ағаш құрылыстардың жанын- да от жағуға, құрғақ шөп, терек мамықтарын жағуға жол бермеңіз.

-Егер сіз пәтерден кетсеңіз, ал кішкентай балалар үйде жалғыз қалса- олардан сіріңкелерді жасырыңыз, электр жылыту құралдарын алып тастаңыз, теледидарды өшіріңіз, пеште бықсыған көмірді сөндіріңіз.

- Жертөлеге және шатырға кіретін есіктер құлыптармен жабылып, жертөле жанғыш қоқыстардан тазартылғанына көз жеткізіңіз.

О МЕРАХ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В ПЕРИОД ПРОВЕДЕНИЯ ВЕСЕННИХ РАБОТ ПО ОЧИСТКЕ ТЕРРИТОРИИ

Отдел по чрезвычайным ситуациям Ескельдинского района ДЧС области Жетісу напоминает о соблюдении элементарных правил пожарной безопасности:

- 1)запрещается разводить костры ближе 50 метров от зданий, строений, сооружений, а также лесов. По истечении надобности костёр должен быть тщательно засыпан землёй или залит водой;
- 2)очистите от сухой травы и мусора приусадебные и дачные участки, не бросайте не потушенные окурки и спички в траву, т.к. вызвав тление горячего материала, сам окурок через некоторое время гаснет, но образованный им очаг тления при благоприятных условиях может превратиться в пожар;
- 3)не сжигайте сухую траву, листья и мусор, собрав его, упакуйте в мешки и сложите их в специально отведенных местах для дальнейшей утилизации;
- 4)в условиях устойчивой сухой, жаркой и ветреной погоды или при получении штормового предупреждения запрещается разведение костров, проведение пожароопасных работ, а также топка печей;
- 5)пресекайте детскую шалость с огнем, разъясните детям опасность огня;
- 6)рекомендуется у каждого жилого строения устанавливать ёмкость (бочку) с водой или иметь огнетушитель.

При появлении малейших признаков пожара (задымление или открытый огонь) об этом необходимо немедленно сообщить в органы гражданской защиты по телефону «101» или «112». Вызовы экстренных служб осуществляется без дополнительных символов, возможен при отрицательном балансе и даже при отсутствии в телефоне SIM-карты.

К. АШИМОВ,
Старший инженер ОЧС Ескельдинского района

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АКЦИЯСЫНА ЕСКЕЛДІ АУДАНЫНЫҢ БҰҚАРАЛЫҚ-СПОРТТЫҚ ІС-ШАРАЛАРДЫ ӨТКІЗУ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ АУДАНДА СЕНЫЛІК ЖҮРГІЗДІ

11 сәуірде «Таза Қазақстан» Республикалық экологиялық акциясы басталды, ол 11 мамырға дейін жалғасады. Акцияның әр аптасы «Таза өлке», «Киелі мекен», «Жасыл аймақ», «Өнегелі ұрпақ» және «Мөлдір бұлақ», атты нақты тақырыпта өтеді.

Үстіміздегі жылдың 13 сәуір күні Ескелді ауданының бұқаралық-спорттық іс шараларды өткізу орталығының және Ескелді ауданының БЖСМ қызметкерлері «Таза Қазақстан» экологиялық акциясының аясында «Таза өлке» тақырыбында сенбілік жасады. Шараға 14 адам қатысты. Нәтижесінде 1 жүк көлігімен қоқыс

шығарылды.

Ағымдағы жылдың 16 сәуір күні Ескелді ауданының бұқаралық-спорттық іс-шараларды өткізу орталығының қызметкерлері «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында «Киелі мекен» тақырыбында Ұлы Отан соғыс ардагерлеріне арналған ескерткіш тазалау жұмыстарын жүргізді.

2024 жылдың 24 сәуір күні «Жасыл аймақ» бағдарламасы бойынша Ауданымыздың бұқаралық-спорттық іс-шараларды өткізу орталығының қызметкерлері көшет отырғызу акциясын жалғастырды.

Бүгін ағаш отырғызу шарасына ауданымыздың 11 ауылдық округіндегі спорт нұсқаушыларымыз жұмыла ат салысты.

«Жасыл аймақ» бағдарламасы аясында мекеме маңындағы аллеялар мен бау-бақшаларды көбейту мақсатында ағаш көшеттерін отырғызды.

А у д а н

көлемінде табиғатты аялау, барлық мекемелердің ауласын гүлдендіру, туған өлкеміздің санитарлық-экологиялық жағдайын жақсарту, қоршаған ортамызды қорғау және оған деген қамқорлықты жас ұрпақ бойына сіңіру мақсатында түрлі іс-шаралар ұйымдастыруда. Атап айтқанда, ауданымызда түрлі ағаштар отырғызылып, оларды күтіп-баптау жұмыстары жүргізілуде.

Сонымен қатар, арнайы дайындалған алаңқайлар мен гүлзарларда гүлдердің сан-алуан түрлерін отырғызып, мекемелердің алдындағы бос жатқан жерлерді гүлдендіру жұмыстарын жүргізді.

Атап айтсақ Қарабұлақ ауылының Сәтпаев көшесі №77 ғимартында орналасқа Спорт мектебінің алаңына ағаш, гүл өндіріп өсіру жұмыстары жасалынды.

Ауданымыздың тұрғындарын, өз өлкемізді аялап, таза ұстауға шақырамыз!

Ауданымызды бірге таза етейік.

Г.ОМАРОВА,
Ескелді ауданының бұқаралық-спорттық іс-шараларды өткізу орталығының жетекшісі

«ҚОҢЫР АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ ӘКІМІНІҢ АППАРАТЫ» ММ-МЕН КӨРСЕТІЛЕТІН МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ ТҮРЛЕРІ

1) «Жер учаскесін алу үшін кезекке қою»

2) «Жер учаскесінің нысаналы мақсатын өзгертуге шешім беру»

3) «Жер учаскесін жеке меншікке ақысын бірден төлеп не бөліп төлеу арқылы сату»

4) «Сауда-саттықты (конкурстарды, аукциондарды) өткізуді талап етпейтін мемлекет меншігіндегі жер учаскелеріне құқықтар алу»

5) «Кент, ауыл жерлерінен жер учаскесін беру»

Электрондық қызметтерді пайдалану үшін, ең алдымен электрондық-цифрлық қолтаңба (бұдан әрі-ЭЦҚ) болуы қажет, оны Халыққа қызмет көрсету орталығына (ХҚКО-ға) жүгініп немесе өзіне-өзі қызмет көрсету бұрышынан egov.kz порталы немесе rki.gov.kz сайтынан алып, әрі-қарай флэш-карта, жеке куәлікке немесе сандық бұлтқа жүктеп сақтауға болады.

Сондай-ақ, әкімдік ғимаратында өзіне-өзі қызмет көрсету бұрышы жұмыс істейді, онда кез келген уақытта сіз барлық қажетті қызметтерді (анықтамалардың барлық түрлерін) ала аласыз, біз сізге міндетті түрде кеңес береміз және қандай да бір қызмет алуға көмек көрсетеміз. Сіздердің әрқайсыларыңыз Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл департаментіне телефон арқылы шағымдануға құқығыңыз бар. Мемлекеттік қызметтерді алу кезінде бостандықтары 03 құқықтарын, мен заңды мүдделерін қорғау үшін, сондай-ақ оларды ұсыну сапасын жақсарту жөнінде ұсыныстар енгізу үшін Call-центр 1424.

А.Т.БИГАЛИЕВ,
«Қоңыр ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ-нің бас маманы
(тел: 872836-3-79-55)

АУТИЗМ ДЕРТ – ЕМЕС

Аутизм – ақыл-ой процестерінің кеш дамуы. Бұл дерт емес. Негізінен, баладағы ауытқушылық 4 айынан бастап біліне бастайды. Ата-аналар мұндай кезде баласының ағаш өрнегіне, көп мазасыздануына салғырттық танытпауы керек. Аутизм белгілері бар бала қоғаммен тығыз қарым-қатынас құра алмауы және басқалармен оңай қарым-қатынас орната алмауы мүмкін. Дегенмен, ол жай ғана осы дүниені басқаша қабылдайтын адам. Жалпы, аутизмнің ауыр, орта және жеңіл түрлері бар. Көптеген аутизмді бар балаларда кездесетін белгілер: өз эмоциясын басқара алмайды, логикалық жүйесі бұзылған. Жақсы және жаманды ажырата алмайды, мәселен жылап тұрған адамды көріп, күлуі мүмкін. Аутизм қыз балаларға қарағанда ұл балаларда жиі кездеседі. Ең өкініштісі, мұндай балалардың саны бүгінгі таңда көбеймесе азаятын емес.

Жүктілік кезінде көп аналар күйзеліске (стресске) түседі. Бұл іштегі енді қалыптасып жатқан балаға тікелей әсер етеді. Сондықтан болашақ аналар психо-эмоционалды көңіл күйіне баса мән беруі керек.

Анемиясы бар келіншектер балаға қажет дәрумендерді толығымен пайдалануы тиіс. Құрсақтағы шараңа амин, фолий қышқылдарының жетіспеуінен балада ауытқушылықтар болып жатады. Аутизмнің негізгі факторы дәл осы себепке байланысты деп, тап басып айтпасақ та, аналар ең алдымен өзі мен баласын ойлауы керек. Бұл – ең басты бұлжымас қағида. Аутизмді бар балаларға түзету педагогикалық көмек көрсету, оларды қоғамдық ортаға бейімдеу, өзінің қатарлас құрбыларымен қарым-қатынасқа жиі түсуін бақылау, отбасымен қолдау табу қажет.

Балалардың бойындағы даму ерекшелігін неғұрлым ерте анықтаған абзал. Сонда баланың басқалармен қарым-қатынас орнату қабілетін жақсартуға болады. Егер сіздің балаңыз... 2 жасында сөйлемесе, көзге тік қарамаса, басқа балалармен бірлесіп ойнамаса, жанасуларды ұнатпаса, дыбыстарға тым сезімтал болса, қорқыныш сезімі жоқ болса, гипербелсенді немесе пассивті болса, жиі қарсылық көрсетіп, жыласа міндетті түрде мамандарға жалғу қажет. Дүниеге келген әр сәби бақытты болуға лайықты. Иә, бар бақытымыз да, қызығымыз да, күйбең тіршіліктің көлеңкелі сәттерін ұмыттыратын да-балаларымыз. Баланың бақытты болуы ата-ананың қолында.

М.К. КЛЫШПАЕВА
Ескелді ауданының «№8 психологиялық-педагогикалық түзеу кабинеті» ККМ Педагог-психолог

25 АПРЕЛЯ - ВСЕМИРНЫЙ ДЕНЬ БОРЬБЫ С МАЛЯРИЕЙ

Всемирный день борьбы против малярии, отмечаемый ежегодно 25 апреля, учрежден Всемирной организацией здравоохранения (ВОЗ) на ее 60-й сессии в мае 2007 года. День посвящен пропаганде глобальных усилий по обеспечению эффективной борьбы против малярии.

Малярия – инфекционное заболевание, возбудителями которого являются паразиты (плазмодии малярии), которые передаются от больного к здоровому человеку через укусы малярийных комаров. Болезнь наиболее распространена в странах с тропическим климатом. Ежегодно от 300 до 600 миллионов человек заражается малярией, и согласно ВОЗ, эта цифра ежегодно возрастает на 16%. Ежегодно от 1,5 до 3 миллио-

нов человек умирает от малярии. Более 100 стран, половина из которых находится в Африке, являются неблагополучными по малярии. Другие очаги массового заболевания – Индия, Бразилия, Шри-Ланка, Вьетнам и Колумбия.

Источником возбудителя малярии является больной человек или паразитоноситель, а переносчиком – комары рода Anopheles. В теле комаров, напившихся крови больного человека, формируется большое количество активных малярийных паразитов, которые при кровососании комара попадают сначала в кровеносное русло, затем в клетки печени человека.

У человека встречается пять форм малярии, вызываемой соответствующим видом малярийного плазмодия. Все виды малярии характеризуются повторяющимися приступами лихорадки с высокими подъемами температуры, ознобом, общим недомоганием, головной болью, анемией, увеличением печени и селезенки. Тяжесть течения обусловлена видом возбудителя, количеством паразитов в крови, возрастом больного (дети младших возрастов болеют наиболее тяжело), состоянием иммунной системы (беременные, ВИЧ-инфицированные являются группой риска), генетическими особенностями.

Симптомы болезни появляются через 7 или более дней (в среднем через 10-15 дней) после укуса инфицированного комара. В ряде случаев симптомы могут задержаться до 5-12 месяцев. Остановить весь процесс заболевания могут только специфические противомаларийные препараты.

Профилактика малярии заключается в защите от укусов комаров как в помещении, так и вне его. В целях максимальной защиты открытых поверхностей тела от укусов комаров рекомендуются в вечернее время носить одежду с длинными рукавами, брюки, длинное платье. На открытые части тела, следует наносить репелленты.

С целью предупреждения развития малярии может потребоваться прием профилактических медицинских препаратов (химиопрофилактика) до поездки, во время нее и после возвращения. Препарат и схема приема назначаются индивидуально врачом, в зависимости от показаний и страны, куда направляется турист.

По возвращении из путешествия следует обратить внимание на состояние здоровья. Внести в амбулаторную карту информацию о посещении эндемичной по малярии зоны. При появлении каких-либо жалоб и прежде всего подъеме температуры, следует немедленно обратиться к врачу и обследоваться на малярию.

Е.СЕЙСЕМБИНОВ,
Руководитель Ескельдинского районного управления санитарно-эпидемиологического контроля
Е.МАКСИМОВА,
Ведущий специалист

ШЖҚ «Ескелді аудандық ауруханасы» МКК-да Республикалық «Жасыл аймақ» апталығы бастау алды.

Аурухана қызметкерлері «Жасыл аймақ» акциясына атсалысып, аурухана аумағына - ағаш көшеттерін отырғызып, гүлдер егіп, тазалық жұмыстарын жүргізді. Сонымен қатар аурухана аймағында өсіп тұрған ағаштардың түптері ағартылып, абаттандырылды.

Акцияның мақсаты ағаш отырғызу арқылы болашақ ұрпаққа табиғат анаға, күллі жаратылысқа деген ықыласын оятып, адам баласының табиғатпен үйлесімді түрде дамытынын ұғындыру.

Иә, ел мен жер — оның көгілдір орманы мен мөлдір көлдері, байтақ даласы мен асқақ таулары — біздің басты байлығымыз. Табиғатты қажетімізге мейлінше пайдалану мен бірге оны таза, көркем етіп сақтап қалу, бүгінгі ұрпақтың, біздің міндетіміз.

Меншік иесі: «ЕСКЕЛДІ ЕЛІ» ЖШС директор - бас редактор Инкар Ерболқызы НҰРСҰЛТАНОВА. Редакцияның телефоны 3-19-15	Газет қазақ және орыс тілдерінде аптасына бір рет жұма күні шығады.	Эл. мекенжайымыз: Eskeldi_eli@mail.ru Газет ҚР Инвестициялар және даму Министрлігінің байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2015 жылғы 16 қарашада тіркеліп, № 15692-Г куәлігі берілген. Регистрационное свидетельство № 15692-Г от 16 ноября 2015г. выдано Министерством по инвестициям и развитию РК, комитетом связи, информатизации и информации.	Газет материалдары редакцияның компьютерлік орталығында беттеледі. «Алматы-Болашақ» ЖАҚ-ның Талдықорғандағы «Офсет» филиалының баспаханасында басылады. Баспахананың мекенжайы: Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй.	Редакция мекенжайы: индекс 040500 Қарабұлақ ауылы, Сатпаева көшесі, 67 үй.	Осы шығарылымның таралымы 1900 Тираж 1900 Тапсырыс 372 Көлемі 2 баспа табақ.	Авторлардың мақалалары редакцияның көзқарасын білдірмейді. Опубликованные материалы не обязательно отражают точку зрения редакции. Компьютерная верстка Д.ДАУРЕНҚЫЗЫ
--	---	---	---	--	--	--